

En nationalitet- många sneda blickar

En kvalitativ studie om kosovoalbanska ungdomar i Landskrona

Av: Pajtesa Panxhaj och

Shpresa Gucat

Socialhögskolan vid Campus Helsingborg,

Lunds Universitet

SOPA 63 D

VT- 2012

Handledare: Anders Lundberg

Abstract

Authors: Shpresa Gucati and Pajtesa Panxhaj

Title: One nationality- many devious gazes. A qualitative study about kosovoalbanian adolescents in Landskrona [Translated title]

Supervisor: Anders Lundberg

Assessor: Katarina Hollertz

The aim of this study was to examine how kosovo albanian adolescents looked upon the general public's negative picture of Landskrona and how they have handled their reported stigmatization and low status. We used qualitative methods in the form of interviews since we considered it to be most suitable to answer our questions. We interviewed six kosovo albanian adolescents between 16 and 21 years old, all of whom were from Landskrona. We then analysed the results of the interviews with the help of labeling theory in combination with social construction theory. The most important conclusion we drew were that all interviewed adolescents agreed that the general public has a negative conception of Landskrona and their immigrants. They were aware that criminality exists in the town but on the other hand they were of the opinion that the general public and above all media exaggerate. All interviewed mentioned that they feel stigmatized because of their nationality. They considered among other things that the general public looks upon all kosovo albanians in Landskrona as thieves and that kosovo albanians from other town accuse them of having destroyed their reputation in the whole country. From the interviews we gathered that the adolescents handle their stigmatization mostly by associating in larger groups by which they feel stronger. Another way to handle the stigmatization according to the interviewed is to lie about their extraction. In spite of all this they still could see a future in Landskrona for them because they all according to them belong in this town.

Keywords: Kosovo albanian adolescents, Landskrona, immigrants, stigma, social construction.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	
ABSTRACT	2
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
FÖRORD	5
1. INLEDNING	6
1.1 Problemformulering	6
1.2 Syfte och frågeställningar	9
1.3 Bakgrund	9
2. TIDIGARE FORSKNING	11
3. TEORI	14
3.1 Socialkonstruktivism	14
3.2 Stämplingsteorin	15
3.3 Hur vi använder teorierna	16
4. METOD	17
4.1 Metodval	17
4.2 Urval och avgränsningar	19
4.3 Tillvägagångssätt och hinder	20
4.4 Bearbetning och analys av empiri	23
4.5 Tillförlitlighet	24
4.6 Etiska ställningstaganden	25
4.7 Arbetsfördelning	26

5. RESULTAT OCH ANALYS	27
5.1 Bilden av Landskrona	27
5.2 Att vara ung invandrare i Landskrona	33
5.3 Att vara kosovoalban i Landskrona	34
5.4 Kosovoalbanernas status i Landskrona	37
5.5 Ungdomarnas hantering av eventuell stigmatisering utifrån nationalitet	38
5.6 Familjernas tillvaro i Landskrona samt synen på framtiden	42
5.7 Sammanfattning av resultat	47
6. DISKUSSION	48
7. REFERENSER	50
8. BILAGOR	54
Bilaga 1: Informationsbrev till fritidsledare	54
Bilaga 2: Informationsbrev till skolor	55
Bilaga 3: Informationsbrev till ungdomarna	56
Bilaga 4: Intervjuguiden	57

Förord

Det har varit en lång men samtidigt givande resa med både skratt och frustrationer.

Stort tack till alla de som har tagit del av den.

Till att börja med tackar vi vår handledare Anders Lundberg för all rådgivning och vägledning vi har fått under processens gång. Utan din hjälp hade det i stort sätt varit omöjligt att arbeta fram uppsatsen så väl och i tid.

Självklart tackar vi även våra intervjupersoner som tog sig tiden att delta och svara på våra frågor. Utan er deltagande och era värdefulla tankar hade det varit ogenomförbart.

Slutligen vill vi passa på att tacka våra familjer som har stöttat oss under hela resans gång. Tack för att ni hela tiden har trott på oss och funnits där för oss.

1. Inledning

”Flytta aldrig till Landskrona”. Det var precis vad en ungdom sa till en av oss när hon under sin praktikperiod besökte en av stadens fritidsgårdar. Där fick hon inte bara höra ovanstående citat utav en ungdom utan flera av ungdomarna stämde in på citatet. Det var dock inte bara ungdomar som verkade ha en negativ attityd mot Landskrona utan även vuxna i och utanför staden höll inte tillbaka med sina åsikter när de fick höra att en av oss praktiserade där. Ingen av oss har tidigare bott i Landskrona och innan den ena gjorde sin praktik i staden hade vi ingen insyn i hur problematiken eller förhållandena egentligen såg ut. Vi blev därför mycket nyfikna på att undersöka hur ungdomar handskas med en så negativ attityd. Då vi båda är kosovoalbaner har vi bestämt oss att begränsa oss till kosovoalbanska ungdomar i vår studie då de enligt folkmun är den samhällsgruppen som orsakar de flesta problemen i Landskrona (Welin 2012).

1.1 Problemformulering

”65 narkotikamisstänkta ungdomar i Landskrona”, ”Minst 77 ungdomar fast i narkotikahärva” och ”13 åring fick mobil åter efter polisjakt” (Pettersson 2012). Alla dessa artiklar publicerades samma dag i samma tidning och samtliga tre belyser ungdomsproblem i Landskrona. Ytterligare en artikel som tar upp någon form av problem i staden, har rubriken ”Få skåningar vill bo i Landskrona” (Brandt 2012). Artikeln beskriver en genomförd jämförande granskning som utfördes av undersökningsföretaget Yougov. Granskningen handlar om negativa och positiva inställningar till att bo på olika orter i Skåne och visade bland annat att 38 procent av de tillfrågade skåningarna hade en mycket negativ inställning till att bo i Landskrona och ytterligare 31 procent var ganska negativa till att bo där. Endast nio procent hade en ganska eller mycket positiv inställning till att bo i Landskrona. Med dessa siffror hamnade Landskrona i botten av städernas rangordning av önskvärda bostadsorter (ibid.).

Det är dock inte endast staden som folk har åsikter om.

Det är till och med så att de pekar ut en speciell grupp som verkar ha lägst status i Landskrona och enligt folkmun även de som är orsaken till de flesta problem i staden, nämligen kosovoalbaner (Welin 2012). Att det råder negativa åsikter om kosovoalbaner är heller ingen nyhet. Enligt Sommeliuss (1993) kom år 1992 ett uttal på TV från den dåvarande kulturministern, Birgit Friggebo där hon stämplade kosovoalbanerna som tjuvaktiga. Samtidigt hälsade ett moderat kommunalråd i Solna till flyktingarna från Kosovo att i hans kommun var de verkligen inte välkomna. Efter dessa tal i TV började främlingsfientligheten mot kosovoalbaner sprida sig i det svenska samhället (ibid.). Fortfarande år 1993 behandlade svenska myndigheter kosovoalbanerna, den då största flyktinggruppen, nedlåtande och kallsinnigt och nio av tio asylsökande kosovoalbaner avvisades (ibid.).

Denna främlingsfientlighet mot kosovoalbanerna verkade sprida sig snabbt. När en flyktingförläggning 1992 öppnades i Smedjebacken i Dalarna, anklagades speciellt kosovoalbanerna för stöld och bråk (Norman 2001). De svenska hyresgästerna stördes av flyktingarna, som mestadels utgjordes av kosovoalbaner:

”de hörs överallt, smutsar ner, stjälar våra cyklar; det är barn överallt, dem kissar i trappuppgångarna och trampar ner buskarna”. De få ”gamla” flyktingarna tyckte inte heller om alla ”jugoslaver”, eftersom de antog att deras dåliga rykte färgade av sig på dem själva och bidrog till att deras egen sårbara situation blev än mer osäker: ”dom (svenskarna) tänker, ’en svartskalle, han måste vara tjuv’, dem bryr sig inte om skillnaden (mellan oss och dem)”, som en syrisk man sa” (Norman 2001 s.45).

Då kosovoalbanerna så småningom fick ryktet om sig att de stjälar, framställdes detta av politiker som en del av kosovoalbanernas kultur (Norman 2007).

Ålund (2008) menar att diskriminering, segregering och stigmatisering är en realitet för stora invandrargrupper. Hon beskriver att:

De sociala uppväxt- och livsvillkoren utgör kontexten för invandrarungdomars livserfarenheter och livsstilar. Dessa är till sin natur sociala fenomen och har inte med någon nedärvd eller importerad ”kultur” att göra.

Kontexten för ungdomsgruppers våldshandlingar och brottslighet är sociokulturellt bestämd (Ålund 2008 s. 299).

Med andra ord menar Ålund (2008) till skillnad från politikerna (Norman 2007) att ungdomarnas livsstil är sociokulturellt bestämd och har inte något med deras nedärvda kultur att göra.

Harju (2011) i sin tur skriver att det utifrån ett litet antal invandrarkillar tillskrivs hela kategorin invandrare egenskaper och handlingar. Föreställningarna hålls sedan vid liv med hjälp av rykten som bekräftar dem kontinuerligt (ibid.). Detta kan vara fallet när det gäller kosovoalbanerna i Landskrona. När några kosovoalbaner begår kriminella handlingar stämplas alla kosovoalbaner vare sig de är hederliga eller oärliga och deras rykte som tjuvaktiga hålls på detta sätt vid liv. Med tanke på de kraftiga åsiktsyttringarna om Landskrona och dess problematik är det dock svårt för forskningen att reda ut vad som är sanning (Salonen 2011). De olika rykten kan under åren ha blivit realitet för många (ibid.).

När vi försökte att tänka in oss i dessa ungdomars livssituation dök flera frågor upp i våra huvuden. Hur känns det för dessa ungdomar att bli förknippad med en så oerhört negativ bild av deras nationalitet och staden samt vad kan det leda till på samhällsnivå? Det finns säkerligen även kosovoalbanska ungdomar som sköter sig ”väl”, hur påverkas i sådana fall de av det hela?

Lundberg (2011) menar till exempel att vissa ungdomar i Landskrona söker sig till moskén eller kyrkan för att religionen blir nyckeln till en positiv livssituation. Det finns säkert flera olika vägar som ungdomarna har valt att handskas med stigmatiseringen och det kommer bli intressant att få reda på dessa. Ovanstående frågor är några av de frågor som vi kommer att undersöka i denna studie.

1.2 Syfte och frågeställningar

I denna studie undersöker vi hur kosovoalbanska ungdomar ser på allmänhetens negativa bild av Landskrona samt hur de handskas med deras omtalade stigmatisering och låga status.

Våra frågeställningar är följande:

- Vilken åsikt har ungdomarna angående allmänhetens negativa bild av Landskrona?
- Känner de sig stigmatiserade i staden utifrån deras nationalitet?
- Hur handskas de i så fall med stigmatiseringen och den låga statusen i staden som nationaliteten bär med sig?
- Hur ser ungdomarna på sin framtid i Landskrona?

1.3 Bakgrund

Johansson (2008) skriver att Landskrona under perioden från krigsslutet år 1945 till 1970 upplevde en expansiv period och efterfrågan på arbetskraft var stor. Staden växte genom kommunsammanslagningar och arbetskraftsinvandring från länder som Danmark, Grekland och Jugoslavien (ibid.). Denna framgångsrika tid varade dock inte för alltid.

Under perioden från 1970-talet fram till början av 1990-talet avtog den expansiva perioden och det behövdes allt mindre arbetskraft. Under inbördeskriget i det forna Jugoslavien ökade antalet flyktingar från Balkan kraftigt i Landskrona (Johansson 2008). De största flyktinggrupperna kom från Bosnien och Kosovo. Den ökade invandringen resulterade i att kommunens invånarantal och befolkningssammansättning förändrades tydligt. År 1996 var cirka elva procent av kommunens omkring 38 000 invånare utländska medborgare (ibid.).

I Kosovo ökade våldet mot albaner från den serbiska regeringen vilket ledde till att krig utbröt under åren 1997-98, ett krig som slutade med NATOs bombningar under våren 1999 (Norman 2001).

Kosovo är ett land som är cirka lika stort som Skåne med en yta på knappt 11 000 km². Landet utropade självständighet den 17 februari 2008 och har hittills erkänts av 69 länder, däribland USA, Tyskland och Sverige (www.sakerhetspolitik.se 2012).

Huvudstaden i landet är Prishtina med ca 210 000 invånare. Det lever drygt 2 miljoner invånare i Kosovo idag (www.sakerhetspolitik.se 2012). Cirka 88 % av befolkningen är kosovoalbaner, 7 % serber och 5 % är bosnier, romer, turkar med mera. De flesta kosovoalbaner är muslimer men det finns också en liten grupp katoliker (ibid.).

I samband med kriget evakuerades många kosovoalbaner till bland annat Sverige, men flera hade även flytt till Sverige några år tidigare på grund av den spända politiska situationen (Norman 2007). Från början av 1990- talet och fram till kriget har det alltså bott närmare 30 000 kosovoalbaner i Sverige (Norman 2001).

Familjer som har kommit till Landskrona efter 1980- talet från framför allt Balkan och Mellanöstern har fått bära en stor del av den oförtjänta kollektiva skuldbördan rörande ”varför det gått dåligt för Landskrona” (Salonen 2011). På det viset döljs det underliggande, mer besvärande, faktumet att själva staden befunnit sig i en kvartsekel lång skarv och fortfarande söker efter sin roll och placering i ett postindustriellt samhälle (ibid.).

På kommunens hemsida beskrivs att det finns cirka 140 nationaliteter i staden och där bor fler invånare som är utrikesfödda. De flesta är lågutbildade och det finns många som är arbetslösa eller förtidspensionärer (www.landskrona.se 2012).

Ur hemsidan (www.landskrona.se 2012) framgår även att det sammanfattande betygsindexet för hur medborgarna bedömer Landskrona kommun som en plats att bo och leva på var 52. Genomsnittet för de andra 89 kommunerna i de två senaste undersökningarna var 64 (ibid.). Det vill säga att Landskronas invånare bedömer sin stad som en mindre bra plats att bo och leva på än invånarna i de andra 89 kommunerna. På hemsidan (www.landskrona.se 2012) hävdas att staden alltså hamnade sist i undersökningen.

2. Tidigare forskning

Vi har läst en del om unga invandrare i Sverige och även lyckats hitta ett antal forskare som är intresserade av liknande problem som vi är. Följande tidigare forskning har gjorts inom samma problemområde som vårt uppsatstema.

Norman (2005) har forskat en del kring kosovoalbaner. Hon beskriver bland annat följande: Enligt albanska traditioner lever en ung familj i pappans familjehem, en form av en storfamilj och barnen uppfostras alltså av två generationer. När de kommer till Sverige accepterar dock myndigheterna endast en generationsfamilj och storfamiljen splittras på detta sätt. Dessa splittringar kan påverka barnen på olika sätt. Detta kan ske i form av att ungdomarna till exempel smiter ut, berättar inte för sina föräldrar vad de har för sig samt vilka de umgås med. Det kan till och med gå så långt att de söker sina vänner i fel sällskap. De kan börja umgås med äldre killar som presenterar rökning, alkohol och skolkning vilket följaktligen kan leda till allt större problem (ibid.).

Ove Sernhede är en forskare som har skrivit mycket om ungdomar och ungdomskulturen. I en av sina böcker beskriver Sernhede (1996) att samhället befinner sig i en kris. Ungdomsproblem som arbetslöshet, etniska motsättningar med mera har enligt honom blivit ett uttryck för denna kris. Enligt Sernhede (1996) är det viktigt att kunna ”läsa” de motsättningar, konflikter och öppningar som finns på dagens ungdomsscen för att kunna förbättra ungdomssituationen (ibid.). Det är uppenbart att det även tidigare fanns en ungdomsproblematik i Sverige, men än idag finns problemen kvar och skildras i media varje dag som till exempel i staden Landskrona.

Ungdomsforskningen har med sin tvärvetenskaplighet utvecklats till ett av de mest intressanta forskningsfälten i svenskt samhälls- och kulturvetenskap (Sernhede 1996). En anledning till detta är att det finns ett samband mellan dagens samhällsförhållanden och ungdomars kulturella aktiviteter (ibid.).

I en annan bok har Sernhede (2002) poängterat att ungdomskulturen innehåller många viktiga läroprocesser som de politiska partierna, skolan och så vidare där unga möter samhällsrelaterade institutioner, borde visa större förståelse och intresse för.

Vidare beskriver Sernhede (2002) att kultur är en kanal där den egna situationen kan kommuniceras till andra och som kan göra de egna livsvillkoren synliga för resten av samhället. Det vill säga att ungdomarna genom sin kultur till exempel genom att göra musik eller liknande kan visa resten av samhället hur de har det och vilka deras åsikter är (ibid.).

Ett citat på omslaget av den första boken lyder på följande sätt:

Med utgångspunkt i den osäkerhet som genomsyrar den senmoderna vardagen har det blivit allt nödvändigare att förstå, tolka och skapa sin värld för att finna sammanhang och mening (Sernhede 1996).

Att inte få gehör för sina problem i kombination med att inte hitta sin egen identitet eller mening med livet kan också vara en faktor som bidrar till att många ungdomar hamnar snett i livet, speciellt i en så utsatt stad som Landskrona.

Hammarstedt (2001) har skrivit om hur andra generationens invandrare försörjer sig. Han menar att andragenerationsinvandrare med föräldrar födda i Sydeuropa till exempel har lägre inkomster och en högre grad av socialbidragsberoende än andra invandrare. Han beskriver att detsamma redan har observerats tidigare bland första generationens invandrare och därför kan man säga att "försörjningsmönstret" kan ärvas över generationer bland olika invandrargrupper i Sverige. Riskerna finns att dessa andragenerationsinvandrare kommer att hamna i samma situation som deras föräldrar och därmed får de även uppleva samma utanförskap som många har upplevt (ibid.).

I en annan studie menar Hammarstedt (1998) att han i ett av sina studier finner att inga invandrare når upp till den infödda svenskbefolkningens nivå på arbetsinkomster. Detta kan bland annat medföra att invandrare kan förväntas behöva använda sig av de behovsprövade trygghetssystemen i större utsträckning än infödda svenskar. För att invandrarnas inkomstposition skall förbättras framstår det enligt Hammarstedt (1998) som centralt att de får tillgång till arbete och därigenom möjlighet att inhämta svenska erfarenheter.

Rauhut (2002) har forskat om huruvida invandrare var mer integrerade i Sverige förr än vad de är idag då den allmänna uppfattningen enligt honom är att invandrare är mindre integrerade i det svenska samhället idag än förr i tiden. Resultaten av hans studie tyder dock på att invandrare inte var så integrerade i forna tider som vanligen trott. Bara vissa betydande förbättringar i integrationen inom vissa områden har skett. Rauhut (2002) skriver att integrationen av invandrare inte har förändrats från bra till dåligt utan snarare från dåligt till värre. Blomberg och Rauhut (2003) beskriver i en annan studie att Andersson menar att den tidigare arbetskraftsinvandringen har bidragit till dagens segregation vilken grundlades redan under 1970- talet till följd av ökande inkomstklyftor mellan svenskar och invandrare. De är även tydliga med att nämna att gruppen barn med utländsk bakgrund idag uppvisar anmärkningsvärt sämre ekonomiska förhållanden än genomsnittet för totalbefolkningen, men bättre än första generationens invandrare. Nya studier pekar på att möjligheterna för invandrarbarn att förbättra sin sociala och ekonomiska position i det svenska samhället till stor del beror på om deras föräldrar lyckats bli integrerade i det svenska samhället eller inte. Att ha svensk examen är till exempel inte heller någon garanti för att få arbete för gruppen barn med utländsk bakgrund. Sett över alla utbildningar har studenter med utländsk bakgrund en dubbelt så hög arbetslöshet som personer med svensk bakgrund (ibid.). Det verkar alltså vara svårare för utländska barn och ungdomar att skapa en bra social och ekonomisk position i samhället. I de fall där föräldrarna, dvs. den första generationen inte har lyckats verkar detta vara ännu ett hinder.

3. Teori

Vi har valt att använda oss av socialkonstruktivism i kombination med stämplingsteorin för att analysera vår empiri.

3.1 Socialkonstruktivism

Enligt Kalman (2006) kan teorier förklaras som tankar om samband. Det är antaganden om samband, vad som hänger ihop och vad som kan påverka vad, menar hon (ibid.). Vi anser att det socialkonstruktivistiska perspektivet är mest lämpad för att hjälpa oss att förstå orsakssamband eller rådande omständigheter när vi ska undersöka våra frågeställningar.

Enligt Ejrnäs och Kristiansen (2008) pekar socialkonstruktivismen enligt socialkonstruktivistiska forskare på hur sociala professioner bland annat genom social kategorisering medverkar till att skapa nya sociala problem. Teorin belyser även olika sätt att förstå de sociala problemens uppkomst, utveckling samt dess försvinnande menar Meeuwisse och Swärd (2008).

Wenneberg (2010) nämner att en stor del av den vetenskapsfilosofiska och vetenskapshistoriska inspirationen kommer från arbeten som är skrivna av Thomas Kuhn (†1922-1996). I sina arbeten inriktade Kuhn sig mest på att visa att vetenskapen inte utvecklas efter den helt rationella idealbilden. Vidare beskriver Wenneberg (2010) att Kuhn menade att det sociala inte enbart påverkar vetenskapens inriktning utan också dess innehåll, det vill säga uppfattningen om vad verkligheten består av. Det är dessa arbeten som har haft stor betydelse för socialkonstruktivismens uppkomst och utvecklande. Wenneberg (2010) har skrivit ett kapitel i sin bok där han redogör för vad socialkonstruktivism innebär. Han skriver bland annat att den försöker avslöja de direkta fenomenen som ytliga företeelser som styrs av bakomliggande och mer ”verkliga” storheter. Enligt honom innebär socialkonstruktivismen att man ska akta sig för att uppfatta sociala handlingar som naturliga för de är inte naturbestämda utan de är ”socialt konstruerade” (ibid.).

3.2 Stämplingsteorin

Howard Becker är enligt Månsson (2008) grundgestalten inom stämplingsteorin. Teorin formulerades av Becker under 1960-talet. Stämplingsteorins grundtanke är att en handling för att bli avvikande eller kriminell måste definieras eller stämplas som sådan av omgivningen menar Månsson (2008). Vidare skriver han att man med stämplingsprocessen avser själva samspelet mellan avvikaren- eller om man så vill- den avvikande handlingen och omvärldens reaktioner mot denna. Detta innebär ofta igångsättandet och bibehållandet av en process som kan driva individen in i en avvikarkarriär (ibid.).

Howard Becker ville visa hur avvikande identiteter produceras genom etikettering eller stämpling och inte genom avvikande beteenden (Giddens 2003 s. 201).

Giddens (2003) fortsätter att beskriva stämplingsteorin genom att påpeka att människor blir avvikare genom att vissa etiketter tillämpas på de av myndigheter och människor. Därigenom blir de ”stämplade” eller stigmatiserade (ibid.).

Stämplingsteorin är enligt Giddens (2003) kanske det mest givande perspektivet när det gäller att förstå olika aspekter av avvikande beteende och brottslighet. Han menar att teorin gör oss medvetna om de förutsättningar under vilka en del handlingar kan bli definierade som kriminella och vilka maktaspekter som är inkluderade i detta, men också vad som gör att vissa individer hamnar utanför lagens gränser (ibid.).

Inom stämplingsteorin förflyttas fokus från den ”avvikande personens” egenskaper, det vill säga personlighet, social bakgrund med mera, till allmänhetens behandling av eller reaktioner på personen (Ejrnäs & Kristiansen 2008). Vidare beskriver de att avvikelser inte förbinds med en egenskap hos den person som begår en viss handling eller med handlingen i sig, utan avvikelser betraktas som en konsekvens av de regler och sanktioner som sätts in i förhållande till handlingen (ibid.).

Fokus sätts på de personer som med framgång lyckas stämpla (sätta etikett på) andra och på de sociala processer som skapar eller förstärker avvikelser. Exempel på sådana sociala processer är ”typifiering”, ”generalisering”, och användning av ”stereotyper” (Ejrnäs & Kristiansen 2008 s.80).

Enligt Giddens (2003) är stämplingsteorin viktig eftersom den utgår ifrån antagandet att ingen handling egentligen är kriminell i sig utan definitioner av kriminalitet skapas av de som har makten i samhället.

3.3 Hur vi använder teorierna

Under den här uppsatsen använder vi oss av socialkonstruktivism i kombination med stämplingsteorin som teorier.

Då socialkonstruktivismen bland annat genom social kategorisering medverkar till att skapa nya sociala problem anser vi att den är lämpad för att kunna tolka en del av vår empiri. Med hjälp av teorin kommer vi att försöka förstå hur omgivningen har bidragit samt konstruerat den sociala verkligheten i Landskrona. Men även hur ungdomarna själva skapar en förklaring till deras verklighet.

De flesta ungdomar som blev intervjuade av oss påpekade upprepade gånger att de känner av en stigmatisering så fort de träffar människor utanför deras kamratkrets. Därför använder vi oss även av stämplingsteorin. Den går ut på att visa hur en individ blir stämplad till en avvikare till följd av omgivningens reaktioner och inte på grund av den avvikande individens agerande. Teorin kan med andra ord hjälpa oss att tydliggöra ungdomarnas situation och beskriva hur och varför stigmatiseringen på dem uppstår.

Vi kombinerar dessa teorier eftersom de enligt vår uppfattning kompletterar varandra i denna undersökning. Detta för att vi anser att det finns en socialt konstruerad verklighet i Landskrona som har bidragit till en stämpling av både staden samt dess kosovoalbanska invånare.

Under analysdelen kommer vi att använda oss av socialkonstruktivismen i kombination med stämplingsteorin samt deras respektive begrepp när vi redogör och diskuterar kring våra frågeställningar samt den insamlade empirin.

4. Metod

I detta kapitel redogör vi för varför vi använder just den undersökningsmetod vi använder, vårt urval samt tillförlitligheten i vår undersökning. Vi ger dessutom en översikt på hur vi har gått tillväga under studiens process och de motgångar vi stött på vägen.

4.1 Metodval

Då vi vill undersöka kosovoalbanska ungdomars syn på den bild som media ger av Landskronas ungdomar samt hur kosovoalbanerna handskas med den stigmatisering just de fått, såg vi den kvalitativa metoden som lämpligast. Detta för att den vid sammanföringen och analysen av data generellt lägger tyngden på ord och fraser istället för kvantifiering (Bryman 2011). Denna metod koncentrerar sig även på att förklara hur individer uppfattar och ser på sin sociala verklighet (ibid.). Det är i princip vad vår undersökning går ut på, alltså de kosovoalbanska ungdomarnas uppfattning om deras sociala verklighet i Lanskrona samt deras sätt att handskas med den. Den kvantitativa metoden betonar däremot mängden av en viss insamling och analys av data (ibid.). Som vi uppfattar det handlar det vanligtvis om siffror och statistik samt svarar främst på frågor som exempelvis hur mycket/många och hur ofta. Om vi istället hade valt denna metod hade vi troligtvis gått miste om en fördjupning i de intervjuades tankar och uppfattningar och i sådana fall hade undersökningens syfte gått förlorat.

Vi väljer att utgå ifrån den kvalitativa metoden i form av intervjuer, som enligt May (2001) ger förståelse för vad människor upplever, har erfarenheter i, åsikter om, drömmer om samt vilka attityder och känslor de har. Dessutom använder vi oss av semistrukturerade intervjuer som innebär att vi som forskare får en större frihet och möjlighet att fördjupa svaren, vilket den strukturerade intervjuformen inte tillåter. För att få fram kvalitativa informationer om det ämne som undersöks kan forskarna förtydliga och utveckla de svar de får i en intervju och vidare påbörja en dialog med intervjupersonerna (ibid.). Dessa förtjänster i möjligheten att kunna fördjupa svaren genom exempelvis följdfrågor samt potentialen till en dialog är dem främsta anledningarna till att vi fastnade för just denna intervjuform.

De intervjuade får genom denna form av intervju även en möjlighet att svara på frågorna med egna ord, vilket är inte är möjligt i en standardiserad intervju (May 2001). Detta är enligt vår mening viktigt för att kunna genomföra en för båda parter givande intervju, därför tillåter och uppmuntrar vi våra intervjupersoner till detta. För att underlätta använder vi stödet av en så kallad intervjuguide, som enligt Bryman (2011) är en lista över de teman som intervjun ska beröra samtidigt som intervjupersonerna tillåts att svara med egna termer.

Ovanstående antyder enligt oss att det finns klara förtjänster med vår valda kvalitativa metod, men vilka är då bristerna? Enligt vissa kvantitativa forskare är det i en kvalitativ undersökning forskaren själv som är den viktigaste parten genom att hon/han observerar, registrerar samt tolkar det undersökta efter eget intresse (Bryman 2011). För vår del skulle det kunna innebära att vi forskare, som är av samma nationalitet som de intervjuade, i slutresultatet kanske känner oss tvungna att försvara vår nationalitet eller de intervjuade ungdomarna. Detta har dock kunnat undvikas då vår forskning inte handlar om att peka ut ”bra” och ”struliga” kosovoalbaner eller om att ge en ny förbättrad bild av nationaliteten, utan att undersöka hur målgruppen handskas med den stigmatisering de fått. För att ytterligare undvika att slutresultatet påverkas av våra personliga intressen, intervjuar vi endast personer som vi inte känner sedan tidigare tillbaka. På så vis har vi inte känt något behov av att gå i försvarsställning för de intervjuade utan istället har vi kunnat bibehålla vår neutralitet till undersökningens resultat. Vidare anser en del kvantitativa forskare enligt Bryman (2011) att en kvalitativ forskare troligen kan påverka de intervjuade personerna genom sina egenskaper som exempelvis kön, ålder och personlighet. Det sistnämnda problemet är vi medvetna om i all synnerhet då vi som forskare är av samma nationalitet som målgruppen och att vi båda är unga kvinnor som ska intervjuas unga män. I vårt fall kan detta föra med sig både positiva som negativa effekter. Exempel på en positiv effekt kan vara att målgruppen vågar vara ärlig utan att gå i försvar, som de kanske hade gjort med en svenskfödd forskare. Exempel på en negativ effekt kan vara att målgruppen av någon anledning spelar ”tuffare” än dem i själva verket är eller att de försöker imponera på oss forskare, vilket sannolikt kan bidra till oärliga svar. Ytterligare en faktor som kan påverka målgruppen är att vi forskare tillhör en annan samhällsklass än vad målgruppen gör.

Detta kan förmodligen få någon i målgruppen att dra sig innanför sitt skal eller känner sig tvungna att försvara sig och bevisa att ”vi är lika bra som ni”. Därför är det enligt oss angeläget att vi inte betonar vår högre samhällsklass utan bara visar en försiktig empati.

4.2 Urval & Avgränsningar

I vår undersökning begränsar vi oss till kosovoalbanska unga killar i Lanskröna som är över 16 år eftersom det är de som för det mesta representeras i media. Detta även för att vi inte behöver föräldrarnas tillstånd för att intervjua ungdomar över 16 år. Samtidigt kan vi förmodligen förvänta oss utförligare svar på våra undersökningsfrågor än om vi hade intervjuat yngre ungdomar.

Vi använder oss av vad Bryman (2011) kallar för målstyrt eller målinriktat urval. Kvalitativa forskare använder sig främst av detta urvalssystem som innebär att man väljer ut enheter, det vill säga individer, organisationer, dokument och så vidare, som är direkt anpassade till de forskningsfrågor som undersökningen bygger på (ibid.). Detta urvalssätt överensstämmer med vårt valda urval, då vi har anpassat det till våra frågeställningar. Vårt syfte och våra frågeställningar utgår som tidigare nämnt ifrån att undersöka hur kosovoalbanska ungdomar i Lanskröna handskas med omgivningens stigmatisering av dem. Vårt urval anser vi även vara målstyrt då de enligt oss är de som bäst kan svara på våra frågeställningar.

Vi använder oss också av ett så kallad bekvämlighetsurval (Bryman 2011). I ett sådant urval ingår endast personer som för stunden råkar vara åtkomliga för forskaren (ibid.). Detta för att vi endast har intervjuat de ungdomar som svarade positivt på vårt Facebook - meddelande. Utöver det måste vi även nämna att de ungdomar som svarade positivt på vårt meddelande kanske inte är de som representeras i media. Våra intervjupersoner verkade vara allvarligt intresserade av att få sina röster hörda och de betonade under intervjuerna att de inte håller på med kriminalitet med mera utan att de har ett ordnat liv.

Vi bestämde intervjutillfällena med respondenterna kvickt efter att de svarat oss, vilket innebär att de som svarade efter att vi fått ihop alla våra intervjuer slopades undan.

Detta urval kan förmodligen innebära att vi kan ha gått miste om personer som erhåller, för oss, mycket gynnsam och användbar information om det undersökta. För att minimera det potentiella problemet strävade vi till att börja med efter att intervjua alla intresserade, däremot tvingades vi att stryka några på grund av tidsbrist. Vi tror emellertid att det ovan nämnda problemet hade återstått även om vi hade intervjuat alla intresserade.

För att avlägsna det helt hade vi enligt vår mening varit tvungna att intervjua hela målgruppen, vilket vi inte hade möjlighet till då tiden inte hade räckt till för en sådan omfattande studie.

Ytterligare en brist med denna urvalsstrategi är att forskaren omöjligen kan dra några slutgiltiga resultat för hela målgruppen då det finns svårigheter med att generalisera utifrån undersökningsgruppens storlek (Bryman 2011).

Med vårt urval kan validiteten sannolikt bli större i och med att den stämmer fullständigt in på vårt forskningssyfte och våra frågeställningar. En annan förtjänst med vårt urval kan troligtvis vara att målgruppen svarar mer positivt till att delta i vår studie än vad de hade gjort med svenskfödda forskare, då vi har samma härkomst. Vi forskare kan dessutom använda oss av båda språken i intervjuarna, alltså både svenska och kosovoalbanska. Däremot kan det vara en brist att vi intervjuar ett så litet antal personer, eftersom vi då får svårigheter att dra några allmängiltiga slutsatser. Eftersom målgruppen i grunden är mycket större svarar vårt urval bestående av sex personer, endast för hur vissa personer handskas med deras stigmatisering samt ser på bilden av Landskrona och alltså inte för hela målgruppen.

4.3 Tillvägagångssätt och hinder

Efter att vi hade klargjort syftet med uppsatsen och dess frågeställningar planerade vi hur vi skulle gå tillväga med undersökningen. Då vi inte visste hur vi skulle få direkt kontakt med målgruppen valde vi att ta kontakt med personer och organisationer som har daglig kontakt med dessa ungdomar och via dem hitta intresserade intervjupersoner. Vi beslutade även att så tidigt som möjligt försöka finna intervjupersoner. Därför skrev vi i ett tidigt stadium gemensamt ihop ett informationsbrev samt en intervjuguide.

I informationsbrevet (Bilaga 1,2) presenterade vi kort vilka vi var och vart vi kommer ifrån, varför vi undersöker det valda ämnet, uppsatsens syfte, information angående anonymitet samt kontaktuppgifter till oss och vår handledare. Informationsbrevet sändes via e-mail till först och främst en kosovoalbansk fritidsledare från fritidsgården NOVA i Landskrona, i hopp om att vi skulle få hjälp med att finna ungdomar att intervjua. Detta dock utan någon större framgång då han varken svarade på vårt e-mail eller när vi dagen efter försökte nå honom per telefon. Efter det vände vi oss istället till tre olika gymnasiala skolor i förhoppning om bättre lycka. Vi skickade informationsbrevet via e-mail såväl som ringde till skolornas rektorer. Endast en av skolornas rektorer kom att vara nåbar, däremot upplyste denne oss om att han inte hade möjligheten att hjälpa oss.

Vi skickade dessutom informationsbrevet till två olika frivilliga organisationer för albanska ungdomar i Landskrona, dock även detta utan någon framgång. Ytterligare ett tillvägagångssätt vi provade var att be en nära vän till oss att fråga sin bror, som är med i föreningen *Ung i Landskrona*, om han skulle kunna tänka sig att fråga sex kosovoalbanska unga killar från organisationen om de möjligtvis hade kunnat tänka sig att delta i vår undersökning. Självklart meddelade vi att kompisens bror skulle redogöra för ungdomarna om uppsatsens syfte samt att vi garanterar alla deltaganden anonymitet. Inga av de tillfrågade ungdomarna svarade positivt på vår undersökning då de var rädda att vi hade ett samarbete med polisen. Det kan vara möjligt att vi hade fått en annan respons av de om vi själva hade tillfrågat dessa ungdomar, då vi på plats hade kunnat garantera de att vi inte har något samarbete med någon samt att det som sägs under intervjuerna endast kommer att användas till uppsatsens syfte. Vi hade emellertid ingen möjlighet att besöka föreningen *Ung i Landskrona* då de inte har några egna lokaler utan finns endast på nätet.

Efter alla dessa misslyckanden diskuterade vi därför om att göra det enklare för oss genom att försöka komma åt målgruppen via webbsidan Facebook istället. Vi rådfrågade vår handledare om vår tanke och efter klartecken från honom justerade vi informationsbrevet (Bilaga 3) till ett för målgruppen lättare språk.

Den av oss som gjorde sin praktik i Landskrona träffade under sin praktiktid en före detta fritidsledare som hade jobbat i Landskrona.

Han uppgav att han fortfarande har kontakt med de flesta ungdomarna från hans före detta jobb vilket gjorde att vi sökte upp hans profil på webbsidan Facebook för att se om vi kunde hitta någon kosovoalbansk ungdom i dennes vänlista. Som tur var hittade vi ett antal killar i vänlistan som hade markerat Landskrona som sin hemort, hade kosovoalbanska namn samt såg ungdomliga ut. Självklart skickade vi våra meddelanden till dessa ungdomar men sedan gick vi även in på deras vänlista för att se om de i sin tur hade några kosovoalbanska vänner från Landskrona i sina vänlistor. Detta gjorde vi tills vi kände att vi hade skickat tillräckligt många för att kunna få ihop våra intervjupersoner. Informationsbrevet skickades till sammanlagt 36 ungdomar. Av dessa 36 var det endast 15 som svarade, varav åtta var beredda att delta. Två nekade vi emellertid då vi redan hade uppnått det antalet intervjuer vi var i behov av samt på grund av tidsbrist.

Till att börja med övervägde vi att genomföra intervjuerna gemensamt av den enkla anledningen att fyra par ögon och öron lägger märke till mer än ett par. Detta slopade vi dock därför att det för det första är svårare att skapa en bra kontakt mellan två intervjuare och en intervjuad och för det andra ville vi undvika att intervjupersonerna skulle känna sig utstuderad och obekväma. För det tredje är det svårt att undvika att forskarna avbryter varandra och genom detta förvirrar den intervjuade.

Intervjuerna genomfördes på Landskronas stadsbibliotek då det var det tystaste och lugnaste stället vi hade tillgång till och intervjuerna varade i cirka en halvtimme. Intervjuerna tog olika lång tid av den enkla anledningen att intervjupersonerna hade olika mycket att bidra med.

Under intervjuerna följde vi Brymans (2011) rekommendation om att spela in själva intervjun för att kunna få intervjupersonernas svar med deras egna ord. Samtidigt tänkte vi att detta intervjusätt är lämpligast för att inte missa något betydelsefullt medan vi antecknar. Den ena av oss spelade in med en diktafon och den andra med sin Iphone, vilket vi inte hade några som helst problem med. Självklart redogjorde vi syftet med bandinspelningarna för ungdomarna innan vi började intervjuerna.

Vi garanterade även intervjupersonerna att vi raderar filerna kvickt efter att vi transkriberat dem. Inga av intervjupersonerna motsatte sig detta.

För det mesta var intervjuerna öppna, vi var med andra ord inte strikt hållna till intervjuguiden (Biliaga 4) utan tvärtom tilläts intervjupersonerna att tala fritt kring ämnet och vi ställde en hel del följdfrågor, vilka inte fanns med i intervjuguiden. Det var vid ett intervjutillfälle som den intervjuade gav mycket korta svar och svarade oftast på frågorna med ”vet inte”. Den av oss som intervjuade blev följaktligen låst och höll sig därmed striktare till intervjuguiden.

Hindren vi stötte på under processens gång bestod bland annat av att komma åt intervjupersoner. Vi fick intrycket av att de flesta var rädda för att delta då de misstänkte att deras svar eventuellt skulle gå till andra myndigheter. Andra tillfrågade svarade oss först men tackade nej senare när de fick veta att vi ville träffa de personligen och göra en intervju.

4.4 Bearbetning och analys av empiri

Samtliga intervjuer transkriberades i sin helhet samt kodades för att göra en så detaljerad analys som möjligt. Kodningen gick till som så att vi formulerade sex olika kategorier utifrån våra intervjufrågor. Varje kategori fick sin egen rubrik och markerades med en färg i transkriptionen. Rubrikerna blev sedan mallen till analysen. Detta vill säga att de olika kategorierna, som var *Bilden av Landskrona*, *Att vara ung invandrare i Landskrona*, *Att vara kosovoalban i Landskrona*, *Kosovoalbanernas status i Landskrona*, *Ungdomarnas hantering av eventuell stigmatisering utifrån nationaliteten* och *Familjernas tillvaro i Landskrona samt synen på framtiden*, blev alltså rubrikerna i vår *Resultat och Analys* kapitel. Därefter kodade vi de transkriberade intervjuerna efter färgerna vi gett de olika. Det vill säga att när vi skrev de olika rubrikerna i analys- delen granskade vi efter vilken färg de fått i transkriptionen. Om exempelvis rubriken *Bilden av Landskrona* hade markerats med röd färg, användes endast de citat och svar som markerats med röd färg i transkriptionerna till att bli analyserade under rubriken *Bilden av Landskrona*. Efter att vi kodat intervjumaterialen gick vi gemensamt igenom de samt letade efter olika mönster i det samlade materialet. Vi letade efter liknande uttryckssätt men även efter avvikande uppfattningar. Detta tillvägagångssätt är enligt Bryman (2011) viktigt för att få intervjupersonernas tankar och svar med deras egna ord.

Teorierna som ligger till grund för vår uppsats använde vi sedan till för att analysera vår empiri men även för att ge en större förståelse för våra intervjupersoners utsagor.

4.5 Tillförlitlighet

För att få undersökningen så tillförlitlig som möjligt är det enligt vår mening viktigt att uppnå hög validitet och reliabilitet på resultatet av vår undersökning. Validiteten är en bedömning av om man har mätt det man hade för avsikt att mäta (Jönsson 2010). Med andra ord innebär detta att man har undersökt det ändamålet som man från början syftade till att undersöka. Ett exempel kan vara att man lyckas besvara de rådande frågeställningarna med hjälp av den genomförda undersökningen. Reliabiliteten innebär i sin tur att man frågar sig om resultaten från en undersökning blir någorlunda identiska om samma undersökning görs vid ett senare tillfälle (Bryman 2011).

Validiteten i vårt fall erhåller vi sannolikt genom att vi intervjuar personer som själva undersökningen handlar om, nämligen kosovoalbanska ungdomar som bor i Lanskrona. Genom att vi använder oss av den i förväg välutarbetad intervjuguide samt dialoger i intervjuerna för att på så vis erhålla så ärliga och djupgående svar som möjligt, blir validiteten ytterligare förstärkt.

Huruvida man skulle uppnå liknande resultat om undersökningen genomförs vid ett senare tillfälle är det däremot svårt att förutspå. Detta då vi tror att resultaten i sådana fall kommer att påverkas av främst tre faktorer. För det första kan det bero på forskarna, det vill säga om det är samma forskare som genomför undersökningen vid det andra tillfället. Detta på grund av att olika forskare troligen kan tolka svaren på olika sätt samt påverka de intervjuade olika mycket. För det andra kan det bero på ifall det är samma personer som intervjuas, eftersom olika personer kan ha olika uppfattningar om ett fenomen och uppleva stigmatiseringen på olika sätt.

Och för det tredje kan det bero på tidsintervallet mellan undersökningarna, då de ursprungliga intervjupersonerna kan hinna ändra sina åsikter och uppfattningar. Samtidigt kan ju mycket hända under en längre tid, exempelvis att stigmatiseringen mot kosovoalbaner förebyggs i Lanskrona.

Då vi emellertid fick liknande svar av mer eller mindre alla intervjupersoner tror vi mycket väl att vi har uppnått en relativt hög reliabilitet i vår undersökning.

4.6 Etiska ställningstaganden

När vi forskar eller undersöker ett fenomen eller en fråga inom socialt arbete är det oundvikligt att olika individer med olika bakgrund är involverade. Då är det av stor betydelse att förhålla sig etiskt rätt.

Utvecklingen och tillämpningen av en forskningsetik krävs inte bara för att bevara allmänhetens förtroende och för att skydda individer och grupper från en illegitim användning av forskningsresultat, utan det är en uppgift som är minst lika viktig när det gäller att bevara forskningens vetenskapliga status (May 2001, s.88).

Därför har vi under undersökningens process försökt att följa vetenskapsrådets (1990) anvisningar till punkt och pricka. Enligt vetenskapsrådet (1990) finns fyra allmänna huvudkrav på forskningen. Dessa krav kallas för informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet (ibid.). Informationskravet innebär att de berörda personerna som kommer att ingå i undersökningen ska informeras om undersökningens syfte samt att det är frivilligt att delta (Bryman 2011). Detta informerades vi våra intervjupersoner om i vårt informationsbrev som skickades till de via Facebook meddelande.

Samtyckeskravet innebär i sin tur att deltagarna har rätt att själv ta ställning till om de vill medverka i undersökningen eller inte (ibid.). Självklart har alla deltagande själva beslutat om att delta i undersökningen. Konfidentialitetskravet innebär att deltagarna kommer att vara anonyma i undersökningen samt att forskaren har tystnadsplikt (Bryman 2011). Konfidentialitetskravet har vi uppnått då vi i vår undersökning inte nämner några namn eller övriga personliga uppgifter om intervjupersonerna, så som ålder och livssituation. Detta av den enkla anledningen att vi lovat intervjupersonerna att inte göra det, vilket var vårt sätt att garantera dem full anonymitet. Dessutom ville vi få intervjupersonerna att känna sig säkrare för att därmed våga svara så öppet och ärligt som möjligt på våra frågor, då ingen möjlighet fanns att leta rätt på dem.

Sedan har vi även raderat de inspelade intervjuerna direkt efter transkriberingen. Vi har dessutom raderat samtliga meddelanden som har skickats. Slutligen innebär nyttjandekravet att de data som samlas in endast får användas i undersökningens syfte (ibid.). Detta når vi också då vi endast använder informationen i uppsatsen.

Inom vår undersökning kan det bli etiskt känsligt i och med att det är just ungdomar som vi intervjuar samt att de intervjuade har en utländsk härkomst. Ytterligare något som troligtvis kan uppfattas som etiskt känsligt är att den undersökta gruppen är utsatta då de enligt Welin (2012) verkar ha lägst status i den undersökta staden. Dock anser vi att våra frågeställningar inte utsätter ungdomarna för någon sorts skada, kränkning eller negativ påverkan då vi under undersökningens process noggrant har följt vetenskapsrådets (1990) anvisningar. Vi har även endast intervjuat ungdomar som är över 16 år.

4.7 Arbetsfördelning

Vi har gemensamt beslutat om uppsatsämne, skrivit ihop informationsbrevet och facebookmeddelandet, intervjuguiden samt slutdiskussionen. Resten av de olika uppsatsdelarna har vi emellertid delat upp jämnt på grund av att vi jobbar effektivare enskilda samt för att vi lade märke till att allt gick mycket snabbare på det viset. Däremot gick vi alltid gemensamt igenom varandras texter för att få en så sammansatt text som möjligt samt för att undvika att glömma något eller att göra något fel.

5. Resultat och analys

Detta kapitel kommer att redogöra för resultaten av vår empiri som består av intervjumaterial. Här kommer också de teorier som ligger till grund för vår uppsats att användas för att bättre förtydliga våra intervjupersoners åsikter och uppfattningar. För att ytterligare förtydliga intervjuerna så detaljerat som möjligt kommer vi att använda oss av olika citat ur intervjuerna.

5.1 Bilden av Landskrona

Hur tror ungdomarna att omgivningens bild av Landskrona ser ut? Hur ser de själva på Landskrona? Stämmer omgivningens bild av Landskrona överens med ungdomarnas egen uppfattning? Denna rubrik kommer främst att beröra samt svara på dessa frågor.

Vad beträffar omgivningens uppfattning av Landskrona stämmer samtliga intervjuade in på att den är negativ, det vill säga att omgivningen har en negativ bild av Landskrona. Ungdomarna uttrycker och utformar det dock på olika sätt. En av de intervjuade ungdomarna uttrycker det på följande sätt:

Om man kollar ett par år tillbaks så var Landskrona en ganska populär stad fastän att det är så litet. De anordnade till exempel de flesta albanska festerna just i Landkrona och det var ju ganska trevligt. Albanerna från alla olika städer som till exempel Göteborg, Halmstad, Jönköping med mera åkte till just Landskrona för att festa. Men med tiden blev allt sämre och sämre. Det som förstörde stadens rykte var nog mest på grund av att det blev så mycket slagsmål och det började bildas små gäng, så det gjorde att folk började ta avstånd och de slutade anordna albanska fester helt och hållet i Landskrona.

Enligt en annan ungdom som är inne på liknande tankar varade den negativa spiralen mellan år 2004 och 2007. Det verkar som om ungdomarna själva har delat in tiden i historiska epoker och därmed skapat en egen historia för kosovoalbanerna i Landskrona. Den precis citerade ungdomen instämmer i att det under denna period som allt blev sämre i staden och som då följaktligen gav staden dess negativa stämpel. På frågan om vad de omtalade gängen sysslade med under dessa år fick vi till svar av denne ungdom att gängen begick en del kriminella brott.

Två exempel som gavs var att dessa gäng började åka till olika städer, som till exempel Malmö och Helsingborg, och där startade slagsmål med städernas olika gäng. Dessa gäng roade sig också med att åka till olika små byar och där stjäla bland annat mopeder. De intervjuade menade även att det för det mesta var invandrare som ingick i dessa kriminella gäng och därmed förorsakade denna period. Det största folkslaget i dessa gäng bestod enligt en ungdom mestadels av kosovoalbaner. Liknande kriminella handlingar menar den intervjuade har fört med sig ytterligare bränsle till det eländiga ryktet om Landskrona och dess invandrare samt byggt upp stadens redan negativa bild. Denne anser emellertid även att en del, som samtliga intervjuade kallar för ”skit” förekom efter den perioden och förekommer än idag. Samtliga intervjuade förknippar och namnger kriminella handlingar med ”skit”. Vad beträffar frågan om vad som försiggick efter den omtalade perioden och vad som förekommer idag, svarar den intervjuade att stölder inträffade vanligen och att det möjligen även förekom någon våldtäkt samt andra liknande händelser. Det som främst inträffar idag är slagsmål, vandaliseringar och rån. Den här tillvaron i Landskrona verkar vara en verklighet för de flesta tillfrågade intervjupersonerna.

En tredje ungdom menar att media och människor, både svenskar och invandrare, från andra städer har den uppfattningen att kriminaliteten färgar Landskrona och dess invandrare. Denne anser också att fördomar mot Landskrona och dess invånare, främst invandrare speglar sig tydligt vid kontakter med människor utanför Landskrona, så till vida att nya kontakter direkt kyls ner då han berättar att han är från Landskrona. När han tillfrågas om hur han tror att icke Landskronabor föreställer sig Landskrona, svarar han att den vanligaste bilden omgivningen har består utav ett samhälle där man bland annat kan bli slagen och skjuten. Det vill säga att han har skapat uppfattningen att omgivningen stämplar Landskronas invånare som farliga medmänniskor.

En fjärde ungdom som är överens med den första om att det fortfarande förekommer ”skit”, det vill säga kriminella handlingar som också beskrivs ovan, uttrycker sig på följande sätt:

Ungdom: De tror att vi alla (*Landskronas invandrare*) är dåliga, kriminella och så vidare, tror jag faktiskt.

Intervjuare: Varför tror du det är så?

Ungdom: För det händer mycket här.

Även en femte ungdom som också instämmer i att allmänhetens bild av staden är negativ formulerar sig på följande vis:

Bilden av staden är inte så bra för folket som inte bor här, men faktiskt så är det lugnt. Klart det förekommer kriminalitet. Det sker ju i varje stad, men just här händer det lite oftare. Det är därför det ser värre ut.

En viktig utgångspunkt i socialkonstruktivismen är enligt Wenneberg (2010) att en tidsanda som råder vid ett visst tidsskede i ett samhälle påverkar vår kunskap. Kunskapen i sin tur är socialt konstruerad utifrån språkliga begrepp som vidare är något socialt (ibid.). Om man ser på de intervjuades utsagor, som presenteras ovan, utifrån ett socialtkonstruktivistiskt synsätt kan man alltså tänka sig att kunskapen och därmed bilden av Landskrona är socialt konstruerad. Om man ska gå efter vad ungdomarna säger är det konstruerad av omgivningens fördomar, men samtidigt är det en konstruktion från ungdomarnas sida också, då de har skapat sin egen uppfattning angående allmänhetens bild av Landskrona.

Berger och Luckman (1979) skriver i sin tur att de ”vanliga” samhällsmedlemmarna tar vardagsvärlden som en verklighet. Deras tankar och handlingar bibehåller denna värld som en rådande verklighet (ibid.). Med andra ord kan man tolka ungdomarnas utsagor som så att de kriminella handlingarna som har pågått och delvis pågår har påverkat och påverkar omgivningens negativa bild av Landskrona som en given verklighet. Det vill säga att allmänheten tillskriver de kriminella handlingarna till bilden av Landskrona samt vidmakthåller detta som ett faktum. De flesta av de intervjuade opponerar sig dock mot denna konstruktion då den negativa bilden av Landskrona enligt de inte stämmer för deras egen verklighet. Ett sätt för de att förhålla sig till denna konstruktion har helt enkelt blivit att negligera den samt att inte nämna att de är från Landskrona.

För en annan ungdom är emellertid denna bild en verklighet och han verkar då påverkas mer eller mindre av den.

Även om han försöker negligera konstruktionen mår han enligt sig själv dåligt av att förknippas med den konstruktionen trots att han håller sig ifrån det kriminella.

Enligt en annan ungdom kan allmänhetens negativa uppfattning även bero på någonting annat. Han uttrycker sig istället på följande sätt:

Ungdom: Det är väll på grund av att många lever just på socialbidrag. Sen så håller många även på med saker som de inte borde göra.

Intervjuare: Vad för saker?

Ungdom: Ja alltså kriminella saker. Brott som de kriminella gängen gjorde.

Denna utsaga överensstämmer med resultatet av Hammarstedts (1998) studie som nämns under rubriken Tidigare forskning. Hammarstedt (1998) visar i studien att han inte har funnit några invandrare som når upp till den infödda svenskbefolkningens nivå på arbetsinkomster. Detta kan bland annat medföra att invandrare som förväntas behöva använda sig av de beprövade trygghetssystemen i större utsträckning än de infödda svenskarna (ibid.). Detta överensstämmer med vad två ungdomar säger. Den ena säger att många fler invandrare i Landskrona lever på socialbidrag och den andre ungdomen menar att varken han eller några i hans umgängeskrets passar in bland svenskarna på grund av klasskillnader.

Lindqvist och Nygren (2006) skriver att det finns två olika varianter av den symboliska interaktionismen, som den tyske sociologen Uta Gernhardt benämner krismodellen respektive förhandlingsmodellen. Om krismodellen skriver Lindqvist och Nygren (2006) följande:

Enligt den förra kan individens (mer eller mindre tillfälliga) handlingar, som inte behöver vara särskilt avvikande, utlösa stämpling som visar sig leda till en enkelriktad process varigenom individen blir permanent i sin roll som avvikare (Lindqvist & Nygren 2006 s.105).

Detta skulle kunna innebära att stämplingen av de unga invandrarna i Landskrona kan komma att förbli permanent, då det enligt de intervjuade ungdomarna fortfarande finns de invandrare som begår brott samt lever på socialbidrag.

De precis nämnda invandrarna verkar de intervjuade se som de ”dåliga” invandrarna, vilka de själva inte förknippar sig med. De intervjuade ungdomarna påstår sig istället tillhöra de ”bra” invandrarna, det vill säga de som varken är kriminella eller umgås med ”dåliga” personer. Då anser de att de kan ignorera den skeva bilden som allmänheten enligt dem har fått av Landskrona och dess invandrare.

Men vad har då ungdomarna själva för en bild av Landskrona? Anser de att deras bild stämmer överens med allmänhetens? De flesta av de intervjuade ungdomarna menar att allmänheten för det mesta överdriver sin negativa uppfattning av Landskrona.

Vidare anser ungdomarna att allmänheten för över en kriminell handling till att gälla generellt. Det vill säga att om till exempel ett rån inträffar i staden får allmänheten det att låta som att det alltid sker rån i Landskrona och att det därmed inte är någon nyhet säger flera av de intervjuade. Vid tillfrågan om varför ungdomarna tror att det är så, svarar några att det är på grund av att varje kriminell handling i staden tillför bevis till den, enligt ungdomarna, överdrivet negativa bilden av Landskrona. Med andra ord blir det enligt ungdomarna en form av bevis som bekräftar allmänhetens fördomar.

Några ungdomar menar vidare att kriminella handlingar förekommer i vilken stad man än kommer till och inte endast i Landskrona. En av ungdomarna som erkänner att kriminalitet mycket väl existerar i staden uttrycker sig dock sålunda:

Ungdom: Omgivningen har en bild av att man råkar ut för allvarliga kriminella handlingar här. Jag säger inte att det inte händer, men det är inte så seriöst som de får det att låta.

Intervjuare: Inte?

Ungdom: Nej. Har man inte med den saken att göra bara så har man inga problem. Det är mycket mera familjerelaterade bråk och liknande uppgörelser som förekommer, men inget sådant provocerat.

Även några andra ungdomar pratade om att man inte har några bekymmer i staden så länge man inte har med ”saken” att göra.

Med detta menar de att om man inte umgås i de kriminella kretsarna eller på ett eller annat sätt provocerar dem, det vill säga stadens kriminella gäng, råkar man inte illa ut.

De flesta ungdomarna har en positiv bild av Landskrona då de umgås mycket sinsemellan och kan hitta på roliga aktiviteter. Ytterligare något positivt om Landskrona som nämndes var att de har nära till allt, vilket ansågs vara skönt. En ungdom skiljer emellertid från de andra så till vida att denne absolut inte stöttar de andras positiva bild av Landskrona. Han formulerar sig på detta sätt:

Det händer mycket här i Landskrona och folk växer inte upp som normala människor här, vilket inte är normalt alls. Varje dag händer det något nytt och självklart är det mycket dåligt för ungdomarna.

Giddens (2003) menar att individer skapar sin värld utifrån olika variabler som kan påverkas av ens mål, intressen eller vilken bakgrund man har. En del av de intervjuade har med andra ord skapat en annorlunda bild av Landskrona än vad omgivningen har, utifrån något av de ovan nämnda kriterierna. En ungdom har exempelvis skapat sig en lugnare värld i Landskrona efter sina intressen och mål i livet, då han enligt sig själv försöker växa upp till en mognare samt mer ansvarsfull person. Vidare menar Giddens (2003) att människors verklighet konstrueras genom att de tar olika beslut och handlar olika. Med detta vill han säga att verkligheten hela tiden varierar och förändras av människors samspel med varandra (ibid.). Med andra ord kan ungdomarnas varierande bild av Landskrona bero på samspel med deras omgivning och umgänge. Exempelvis kan den precis nämnda ungdomens positiva bild av staden påverkas av hans omgivning som enligt denne mest består av hans svenska arbetskamrater. Medan den ungdomen, vars bild av Landskrona är negativ, påverkas av hans umgängeskrets som består utav kosovoalbanska ungdomar, som enligt denne hänger ute till sent på kvällarna. Det vill säga att han och hans kamrater troligtvis ser mer av det negativa i Landskrona än vad den andra ungdomen samt hans omgivning gör.

Av Giddens (2003) att döma är ungdomarnas nuvarande bild av Landskrona däremot inte orubblig eftersom den kan komma att förändras vid eventuella ombyten av umgänge. Berger och Luckman (1979) beskriver att vi människor ingår i så kallade plausibilitetsstrukturer. Det betyder att vi tenderar att skapa oss en bild av verkligheten och oss själva som stämmer överens med omgivningens bild (ibid.).

Beroende på om min omgivning består av en blandad grupp eller av exempelvis bara kosovoalbaner kommer verkligheten att se annorlunda ut. Så länge ungdomarna umgås i de kamratkretsar de gör kommer de att vidmakthålla gruppens bild av verkligheten som ett faktum.

5.2 Att vara ung invandrare i Landskrona

De flesta av de ungdomar som vi intervjuade ansåg själva att det är helt ”okej” att vara ung invandrare i staden. De menar att eftersom det inte har uppstått några konflikter mot dem personligen, har de också undsluppit problem. Därför säger de att det inte finns konstigheter med att vara ung invandrare i Landskrona. En av ungdomarna uttrycker det såhär:

Jag tycker det är bra. Alltså mot just mig har det inte varit några problem alls.

En annan ungdom som i princip är inne på samma synsätt uttrycker sig emellertid med följande ord:

Jag vet inte. Det har aldrig varit någon som stör mig för att jag är ung invandrare i Landskrona. Men jag har inte varit en del av de där sakerna heller så.

Denne menar att det inte har uppstått några konstiga reaktioner mot just honom eftersom han inte umgås i de kriminella kretsarna och syftar samtidigt på att så länge man inte begår brott så har man inga större problem. Han menade vidare att de sneda blickarna man ibland kan få av utomstående, för att man är invandrare från Landskrona, lär man sig att negligera om man själv vet att man inte är kriminell eller gör något fel.

En ungdom vars åsikter skiljer sig från de övriga höll inte med på att det är ”okej” att vara ung invandrare i Landskrona bara för att man själv inte har stött på några stora konstiga reaktioner av omgivningen. Han tänker mer på de som är yngre än han själv och hur det påverkar dem. Med andra ord menar han att det är dåligt att vara ung invandrare i Landskrona eftersom man som ung lätt faller för gruppsyck från de äldre. Han formulerar det såhär:

Vi är mer vuxna kan man säga. De små tar det på ett annat sätt. De tänker till exempel mer som ”Ja det är fint”, ”Det ser bra ut” och ”Vi ska också göra det sen”. De tycker det är coolt. Det är mycket gruppträck här, förstår du? Det är inte bra för ungdomarna.

Med detta avsåg han de kriminella handlingarna som enligt honom begås mer eller mindre varje dag. Han anser att de yngre inte ser något fel i det utan lockas och dras till det, eftersom det i deras ögon är tufft. De tar följaktligen efter de äldre, ju äldre de blir.

Edwin H. Sutherland var enligt Giddens (2003) en av de första som ansåg att avvikelser är inlärd genom samspel med andra människor. Med avvikelse avser man i sin tur handlingar som uppenbart skiljer sig från de normer som är uppsatta av människor i en viss social position (Goldberg 2011). Dessa människor har både makt och legitimitet.

Avvikelse har alltså att göra såväl med det som den utpekade avvikaren gör som vad människor med makt anser om det (Goldberg 2011 s.18).

Med andra ord är de kriminella handlingar som enligt de intervjuade främst begås av invandrarna i Landskrona en form av avvikelser. Dessa avvikelser lockas de yngre invandrarna i staden till enligt den senast citerade ungdomen. Går man efter vad Giddens (2003) skriver blir det sålunda ett inlärd beteende för de yngre i samspel med de äldre kriminella invandrarna. Detta sker enligt den sistnämnde ungdomen, för att de yngre ser upp till de äldre som är en slags förebilder för dem.

5.3 Att vara kosovoalban i Landskrona

Samtliga intervjuade ungdomar ansåg att de trivs med att vara kosovoalban i Landskrona . Detta beror främst på att de enligt ungdomarna tillhör ett av de största folkslagen i staden. De trivs med andra ord ihop med varandra. En av ungdomarna uttrycker sig på följande sätt vid frågan:

Intervjuare: Hur tycker du det är att vara kosovoalban i Landskrona?

Ungdom: Det är skönt. Vi är så mycket albaner.

En annan ungdom formulerar sig dock enligt följande:

Att vara alban och bo i Landskrona är väl egentligen inte så stor skillnad. Visst folk har ju fördomar om Landskrona och speciellt om albaner men annars skulle jag inte se det som något annorlunda. Det kan hända att man kan få någon konstig blick just för att man är alban och bor i Landskrona, men det är bara till att ignorera.

Samtliga intervjuade höll med om att det finns förutfattade meningar mot speciellt kosovoalbanerna i Landskrona. Den mest kända fördomen som cirkulerar är enligt de intervjuade ungdomarna att alla kosovoalbaner i Landskrona är tjuvar. Vid tillfrågandet om varför de tror att kosovoalbanerna beskylls för att vara tjuvar hänvisar de flesta ungdomarna återigen till den aktiva kriminella perioden från år 2004 till 2007. Detta för att de menar att kosovoalbaner hade en stor andel i deltagandet under den perioden. Under denna period begicks, som det tidigare nämns, många kriminella gärningar som enligt ungdomarna visserligen förekommer idag också, men i avsevärt mindre utsträckning.

I följande utdrag ur en intervju beskriver en ungdom hur han upplever det att vara kosovoalban i Landskrona samt anledningen till de fördomar som finns mot dem.

Intervjuare: Hur tycker du själv det är att vara ung kosovoalban i Landskrona?

Ungdom: Det är okej. Jag bryr mig inte så mycket. Jag kör mitt, de får köra sitt.

Intervjuare: Tror du folk ser ner på er?

Ungdom: Det finns folk som ser ner på oss, ja.

Intervjuare: Hur då, vet du det?

Ungdom: Nej men om exempelvis en svensk har blivit utsatt för någonting, till exempel att ens mamma eller pappa har blivit rånad av just en alban så ser de ner på en för att man är just alban.

Intervjuare: Menar du att de då ser ner på alla kosovoalbaner och inte bara på den skyldige?

Ungdom: Ja precis.

Den här ungdomen tycker i enlighet med de övriga intervjuade ungdomarna att allmänheten dömer alla kosovoalbanerna i staden och drar alla över en kam.

En annan ungdom uttrycker det såhär:

Klart det finns de albaner som snor och gör andra saker de inte borde göra, men det är ju inte alla. Men ändå så drar man alla över en kam.

På tal om att alla kosovoalbaner dras över en kam blev en av ungdomarna under samtalet lite upprörd och yttrade sig på följande sätt:

Ungdom: Vi känner oss inte riktigt fria, förstår du? Det är smutskastning. Från alla, svenskar, invandrare, spelar ingen roll. Till och med från albaner i andra städer. De snackar också skit om oss. Jag har själv märkt det när jag åkte buss ner till Kosovo en gång. Det var så jobbigt, jag åker aldrig mer!

Intervjuare: Varför?

Ungdom: För att det är just det alltså. De smutskastar oss allihopa. Säger att det är vi som har förstört deras rykte. De drar alla över en kam.

Intervjuare: Hur reagerade du då?

Ungdom: Jag hade ingen chans att försvara mig då hela bussen var emot mig. Det var bara att sova tills vi kom fram.

Konsekvenserna av att en ungdom kontinuerligt blir stigmatiserad av omgivningen kan enligt Boglind, Lundén och Näsman (1973) bli att den unge avvikaren blir ”ond” därför att han definieras som ”ond” av omgivningen. Han blir inte trodd även om han uppför sig bra (ibid.).

Det är just det som den ovan nämnda ungdomen påpekade under intervjun med honom. Han ville tydliggöra att han ändå alltid blir stämplad även om han inte har gjort något fel eller umgås i kriminella kretsar.

Alla intervjupersoner nämnde att de känner att alla dras över en kam och det är alltid albanerna som får stå för allt oavsett vad som händer. Två stycken av de tillfrågade ungdomarna menar emellertid att hur mycket man påverkas av fördomarna beror på vem man umgås med. Umgås man i fel kretsar menar de att man påverkas mera av fördomarna och tar följaktligen åt sig mera av dem.

Om man däremot umgås i ”rätt” kretsar, som alla våra intervjupersoner påstod sig att göra, lär man sig att negligera de och har inte ont av stämplingen. På tal om val av umgänge beskriver en av dem sålunda:

När det gäller umgänge så har man sig själv att skylla på tycker jag, om man nu hamnar i fel banor. Bra och dåliga människor finns överallt och är man själv en dålig person så väljer man kanske inte de bästa vännerna. Jag själv har stabila vänner jag umgås med och jag sköter mitt och försöker att inte bry mig så speciellt mycket om vad andra gör.

5.4 Kosovoalbanernas status i Landskrona

När vi ställde frågan om vilken status kosovoalbaner har i Landskrona så tog de flesta intervjupersoner lite tid på sig för att svara på frågan.

Cirka hälften av de intervjuade svarade att det beror på i vilkas ögon man ser frågan ur. Bland invandrarna i Landskrona och bland albanerna själva har de väldigt hög status i staden. Just för att det finns så många av de och ingen vågar därför riktigt bråka eller få problem med en kosovoalban.

En kille nämnde att många icke- kosovoalbaner i Landskrona oftast yttrar att de är rädda för att gå på stan då det bara finns albaner som är ute. Han menade att det inte är så konstigt att det bara är kosovoalbaner ute om ingen annan vågar gå ut. Enligt honom händer det aldrig något negativt när de går ut på stan så folket oroar sig i onödan.

Om man betraktar statusen med svenskarnas ögon sa alla intervjupersoner att den var ganska låg. De märker det när de går ut, i skolan eller på jobbet. Allmänt är den också väldigt låg påpekade de. Då menade de i andra städer utanför Landskrona.

Enligt Giddens (2003) tolkar man inte avvikelse som egenskaper hos individer eller grupper utan som ett samspel mellan avvikare och icke- avvikare. Som tidigare beskrivit kan detta innebära att ungdomarna känner sig stigmatiserade när de väl träffar på andra människor, myndigheter med mera som är utanför deras kamratgrupp. Giddens (2003) menar också att de etiketter som sätts på olika kategorier av avvikelser är ett uttryck för samhällets maktstruktur.

De som har det bättre i samhället som till exempel mer förmögna människor, myndigheter och så vidare kanske ser ner på de som har det sämre ställt och begår olika brott. Då kräver samhället åtgärder mot det vilket i sin tur kan leda till en stigmatisering (ibid.). De intervjuade ungdomarna påpekade flera gånger att det är väldigt svårt för de att skaffa jobb och liknande. Är man ung och kosovoalban i Landskrona har man exempelvis nästan ingen chans på ett bra jobb sa en intervjuperson.

Giddens (2003) beskriver att när ett barn väl har blivit etiketterat som avvikare, är han eller hon också stämplad som kriminell och kommer förmodligen av lärare eller presumtiva arbetsgivare att bli bemött som en opålitlig person. Flera av ungdomarna upprepade att just jobsituationen i Landskrona är väldigt svår för de på grund av den kvarvarande bilden samt den låga statusen som kosovoalbanska ungdomar, enligt de själva, fortfarande har i svenskarnas ögon.

Även på den här frågan om deras status var ungdomarna snabb med att betona att de har lärt sig att leva med denna stigmatisering och inte bryr sig om vad andra tycker om dem. Denna utsaga var ungdomarna snabba att uttrycka innan vi som forskare ens hann ställa frågan.

Då de flesta var väldigt snabba med att påpeka detta varje gång kan man dra en slutsats att de kanske bryr sig mer om det än vad de vill erkänna eller så har de numera bestämt sig att de bara vill förtränga det.

5.5 Ungdomarnas hantering av eventuell stigmatisering utifrån nationaliteten

Det som nämndes av de flesta ungdomar var att de alltid träffas i större grupper. De beskrev att de söker sig till den gruppen de trivs bäst med. De har samma kultur och där hittar de sig själva.

Nästan alla i gruppen är kosovoalbaner, men de som inte är det pratar också albanska påpekade en intervjuperson. De uppdaterar varandra alltid om vad som händer och sker.

En ungdom menade att de gör detta även för att säkerställa att ifall de skulle behöva vittna eller svara på polisfrågor angående deras kompisar, att de kan göra upp historier och på så sätt skydda varandra. Han uttryckte det såhär:

Ungdom: Det är alltid bra att alla vet när det händer något, så om man skulle behöva vittna eller polisen skulle fråga en så vet man vad man ska säga, så att man inte förstör för den andre.

Intervjuare: Mm, men vad menar du? Pratar ni ihop er om vad ni ska säga eller?

Ungdom: Ja alltså jag frågar mina kompisar vad som har hänt på riktigt så att om polisen skulle fråga vart han har varit den tiden eller något sådant så kan jag hitta på något.

Intervjuare: För att skydda honom?

Ungdom: Ja!

Intervjuare: Okej. Är det så alla gör eller?

Ungdom: Ja! Vi försöker så mycket vi kan.

Det är just denna kamratgrupp som enligt ungdomarna gör att de har roligt i Landskrona då de spelar fotboll, går på bio eller hittar på något roligt tillsammans. Det verkar som att ungdomarna har hittat en egen identitet inom denna grupp som de verkar trivas med. Exempelvis har de skapat en egen dialekt som uttryck för sin grupp och sin nationalitet. En av ungdomarna kallar dialekten för ”blattesvenska”.

Staden är tydligen indelat i grupperingar. De största grupperna är albaner, araber och svenskar. Alla umgås med sitt eget folkslag och befinner sig endast på sina egna bostadsområden. De flesta nämnde att det till exempel är spänt mellan kosovoalbaner och araber.

Detta på grund av ett bråk som hade skett för några år sedan, men de yngre tar över det automatiskt och därför är det än idag spänt mellan de. En av ungdomarna uttrycker det såhär:

Ungdom: Här inom centrum Dammhagsområdet så är det mycket albaner som umgås. Sedan så finns det ett område längre upp, det är mycket araber där. De kommer inte ner och vi går inte upp dit. Vi umgås inte så mycket.

Intervjuare: Vet du varför det är så?

Ungdom: Ja det är på grund av att det för flera år sedan tillbaka har det varit bråk mellan albaner och araber här. Så det tas över av de yngre.

Boglund, Lundén och Näsman (1973) beskriver att en eventuell stämpling av en individ innebär en total omstrukturering av individens omgivning. Ungdomens gäng kommer att ersätta de sociala kontakter som bröts med exempelvis tidigare vänner etcetera som ett resultat av samhällets reaktion (ibid.). Det vill säga att när en ungdom märker att den blir sedd som en avvikare så kommer denne att söka sig till individer som liknar honom själv. Alla intervjupersoner nämnde att de är stolta kosovoalbaner. Ingen sa att de skäms eller liknande.

Intervjuare: Hur tycker du det är att vara kosovoalban i Landskrona?

Ungdom: Det är speciellt?

Intervjuare: Varför? På vilket sätt speciellt?

Ungdom: Nej men jag är i alla fall glad att jag är kosovoalban.

Intervjuare: Du är stolt?

Ungdom: Ja! Är inte du det?

Det kändes som att några av dem gick i försvarsposition när vi frågade ifall de var stolta kosovoalbaner.

Den stämpling ungdomarna utsätts för genom att komma från Landskrona och genom att vara kosovoalbaner medför även att de ljuger om sin härkomst. En av ungdomarna berättar:

Ungdom: Ofta så ljuger vi att vi inte är härifrån (*småskrattar*).

Intervjuare: Ni ljuger? Vad säger ni då?

Ungdom: Att vi är från en annan stad eller att vi nyss har flyttat hit.

Intervjuare: Okej, men varför gör ni det?

För att ni tror att de annars inte pratar med er eller?

Ungdom: Ja. Det brukar hända mycket. Folk gillar inte oss från Landskrona så mycket. De drar alla över en kam.

Inom stämplingsteorin uppfattas sociala problem enligt Ejernäs och Kristiansen (2008) som en etikett som med framgång ”häftas vid” en person som därigenom stämplas som avvikare. Intervjupersonerna beskrev situationen som att de blir stämplade så fort det framkommer vilken nationalitet eller stad de härstammar ifrån. En del av dem har alltså bestämt sig för att ljuga så fort de träffar på nytt folk, just för att undvika att få en etikett på sig direkt.

Den negativa bilden av kosovoalbanerna har inte kunnat raderas helt de senaste åren. En intervjuperson sa till och med att det kan finnas de kosovoalbaner som bara går och snor saker för att de vill leva upp till den bilden som de har fått av samhället. Varför inte göra det när bilden ändå aldrig kommer att försvinna, menade han.

Taylor, Walter & Young tog avstånd ifrån uppfattningen att avvikelsen är ”förutbestämd” utifrån faktorer som biologi, personlighet, anomi, social desorganisation och stämpling. De menade istället att människor aktivt väljer att engagera sig i ett avvikande beteende som reaktion på de orättvisor som det kapitalistiska systemet rymmer (Giddens 2003 s. 203).

Av ovanstående citat att döma begås alltså inte brotten som ett sätt att försöka leva upp till stämplingen som har fästs, utan som en reaktion mot samhällets orättvisor.

En intervjuperson beskriver hur det blir när han befinner sig i en stad utanför Landskrona:

Ungdom: Sen så blir det ju vissa personer som bor utanför, om man börjar prata med dem som bor i Helsingborg, Malmö så säger dem: ”Ah du är från Landskrona”. Jag bara: ”Eh okej vad har det med saken att göra om jag är från Landskrona?”, ”Ja ni är det, ni är det, ni är det”. Då blir det lite riktat mot mig, fast det inte är så... Jag är inte ens med i den kretsen, men de vet ju inte det.

En persons klädsel, sätt att prata eller etniska bakgrund kan vara den avgörande faktor som bestämmer om etiketten ”avvikande” tillämpas eller inte enligt Giddens (2003).

I det här fallet är det nog avgörande att ungdomarna är både kosovoalbaner samt kommer från Landskrona.

På frågan om hur de reagerar på sådana negativa påhopp svarade de flesta att de har börjat vänja sig och numera bara går därifrån. Dock tyder vissa av deras svar på att några bryr sig mer än vad de ville erkänna då de började flina när de sa att de går därifrån. Med andra ord märkte vi att de inte talade sanning när de svarade på denna fråga då de sa att de brukar gå därifrån men samtidigt log dem som att de inte tror på vad de själva säger. Enligt Giddens (2003) påverkar stämplingen inte bara hur andra uppfattar en viss individ utan även individens självbild. Att de alltid kan förbli lugna och gå därifrån är mindre troligt för oss med tanke på några ungdomars kroppsspråk när de svarade på frågan.

Alla tillfrågade ungdomarna var medvetna om att det finns en bild av de utåt som enligt dem inte stämde. Alla kände sig stigmatiserade på ett eller annat vis utifrån deras nationalitet. Att omvärlden drar alla över en kam ansåg de var det jobbigaste.

Vissa av ungdomarna sökte sig till en större grupp för att handskas med stigmatiseringen. Andra kände att de behöver ljuga om sin härkomst eller till och med att leva upp till den bilden som samhället har av dem. Att dela in staden i olika tidsepoker som till exempel från år 2004 till 2007 verkar också vara ett sätt för ungdomarna att handskas med stigmatiseringen samt påvisa att de har en historia i staden. Vi upplevde det som att det var ett slags försvar när de hänvisar till den perioden och uttryckte att det var mycket värre då än vad det är idag. Med andra ord anser de att kosovoalbanerna sköter sig bättre idag.

5.6 Familjernas tillvaro i Landskrona samt synen på framtiden

Under den här delen kommer vi att redovisa hur ungdomarnas familjer trivs i Landskrona och hur de har etablerat sig i staden. Vidare framför vi åsikter om hur de intervjuade ungdomarna ser på en eventuell framtid i Landskrona.

På frågan om varför de intervjuades familjer bosatte sig i just Landskrona svarade ungefär hälften att de sökte sig till släkten. Faktumet att det fanns många invandrare i Landskrona var också avgörande för en del familjer.

Nästan alla ungdomar hade släktingar i Landskrona. De pratade om morbröder och fastrar. En ungdom sa att deras släkt i Landskrona bestod av cirka 20 familjer.

När det gäller föräldrarnas sysselsättning var det endast en av ungdomarna vars båda föräldrar jobbar. De andra svarade att antingen mamman eller pappan arbetar eller att båda är socialbidragstagare. I varje familj fanns det dock andra syskon som jobbade. De som hade arbete bodde oftast bara i Landskrona men jobbade lite utanför staden eller hade flyttat därifrån helt.

De flesta av ungdomarnas familjer verkar trivas bra i Landskrona. Vissa betonade att de trivs bra då det finns många kosovoalbaner i staden och de har en stor släkt. Ungdomarna själva sa att de tycker att det inte händer så mycket i Landskrona och då blir det tråkigt. De brukar oftast åka till andra städer som Helsingborg eller Malmö. Det är föräldrarna som verkar trivas bäst i staden. Intervjupersonerna sa att deras föräldrar tycker om själva staden. Enligt dem är den inte för stor eller för liten utan perfekt.

Att ha sina släktingar i form av systrar och bröder i staden är dessutom avgörande för föräldrarna. Intervjupersonernas föräldrar vet säkert omständigheterna i staden och är säkert även medvetna om att det är svårt att skaffa sig ett jobb och liknande men deras umgänge med slakten och att det finns så många liknande människor i staden gör att de känner sig bekväm där de är.

På frågan om hur det går för ungdomarna i skolan så svarar de flesta att det är sådär. De har inte bestämt sig än vad de vill göra med sina liv och tar allting som det kommer. Vissa menade att tiden går mycket åt att vara med kompisar och på så sätt hinner de inte studera. Ingen av dem hade sökt in på högskola/universitet. En 21-åring svarade på följande sätt:

Intervjuare: Du sa att du har gått ut för 2 år sedan?

Ungdom: 3 år snart det här året.

Intervjuare: Okej, och du har jobbat under tiden?

Ungdom: Nja, lite.

Intervjuare: Och du gör det fortfarande?

Ungdom: Ja lite så.

Det verkade inte som att han riktigt har tagit tag i sitt liv efter gymnasiet.

Två av ungdomarna sa att de först vill se om det finns jobb till dem efter gymnasiet och ifall de inte hittar något ska de söka in på universitet. Det var två av de tillfrågade ungdomarna som jobbade heltid. Den ena jobbade på ett lager och den andre i en livsmedelsaffär. Båda nämnde att de är nöjda med jobbet just nu och vill inte testa något nytt. De är glada för att de har något jobb överhuvudtaget.

Under tidigare forskning beskrev vi att Hammarstedt (2001) i sin studie har kommit fram till att andragerationsinvandrare med föräldrar födda i Sydeuropa till exempel har lägre inkomster och en högre grad av socialbidragsberoende än andra invandrare. Risken finns att dessa andragerationsinvandrare kommer att hamna i samma situation som deras föräldrar och därmed får de även uppleva samma utanförskap som många har upplevt (ibid.).

Blomberg och Rauhut (2003) har även påpekat att möjligheterna för invandrarnas barn att förbättra sin sociala och ekonomiska position i det svenska samhället till stor del beror på om deras föräldrar lyckats bli integrerade i det svenska samhället eller inte. Som vi nämnde ovan var det endast en av de tillfrågade ungdomarna vars båda föräldrar hade arbete. I de andra fallen var det antingen mamman eller pappan som arbetade. I vissa familjer hade ingen av föräldrarna ett jobb. Det är kanske därför ungdomarna har så svårt att hitta ett jobb eller bestämma sig för vad de vill göra.

Svaren på frågan om ungdomarna ser sig själva bo och leva i Landskrona i framtiden varierade rätt så mycket. Vissa var helt övertygade om att de kommer att stanna i staden.

Intervjuare: Kan du tänka dig själv att bo kvar i Landskrona efter gymnasiet?

Ungdom: Ja lätt.

Intervjuare: Varför?

Ungdom: Jag skulle inte vilja flytta härifrån. Jag har alla mina vänner och kusiner här. Min familj, jag trivs här.

Andra var inte lika säkra på om de vill stanna. De menade att större städer som Helsingborg, Malmö eller Göteborg hade varit mer intressanta då man kan hitta på mer saker där. Vissa ungdomar däremot kunde absolut inte tänka sig att bo kvar i Landskrona efter gymnasiet.

Det är mycket svårt att få arbete och därmed bygga upp ett bra liv i Landskrona. Enligt dem är det mycket svårt för hela familjen, inklusive barnen. Det är fel ställe att uppfostra sina barn och växa upp i.

Wenneberg (2010) menar att när barnen växer upp lär de sig saker och ting om den sociala verkligheten. De lär in (internaliserar) den sociala världens normer och institutioner och blir riktiga sociala varelser då de tillägnat sig dessa vilket innebär att människan är en social produkt (ibid.).

Vad ungdomarna menar kan vara att om ett barn växer upp i Landskrona så kommer den att agera och lära sig samma beteendemönster som befolkningen där. Detta vill de undvika då de vet att det finns mycket kriminalitet och dylikt i Landskrona.

Men så mycket ungdomarna än hade velat flytta så kan de flesta inte göra det än. Den ena killen sa att han väntar på att hans föräldrar blir pensionärer och flyttar tillbaka till Kosovo. Han kan inte bara flytta ifrån de och låta de vara själva då han känner att han har ett visst ansvar för dem. En annan svarade att föräldrarna vill stanna kvar i staden då de har stabiliserat sig och inte orkar träffa nya människor igen, hitta nya jobb och så vidare efter allt de har gått igenom. Han förstår det och stannar därför också kvar för föräldrarna skull.

Flera ungdomar påpekade att det finns något med Landskrona som de inte kan lämna tillbaka. Av olika anledningar känner de att de inte kan lämna staden för alltid. Här följer ett antal exempel på hur de uttryckte detta:

Intervjuare: Trivs du här i staden?

Ungdom: Alltså Landskrona för mig, det är inte jätteroligt att bo här. Det händer inte så mycket.

Intervjuare: Inte?

Ungdom: Det har hänt ju innan om ni syftar på ryktena, det har hänt mycket, men Landskrona för mig är hemma om man säger så. Så det är inte jättekul att bo här men det är hemma.

En annan ungdom sa följande:

Intervjuare: Hade du velat flytta någon gång?

Ungdom: Ja, någon gång. Jag vill flytta redan idag fast ändå så vill jag inte, jag kan inte.

Intervjuare: Är det på grund av familjen?

Ungdom: Nej nej inte familjen alltså, men jag vet att det är ingen som hade saknat mig eller så, kanske förutom min familj, för vänner kommer och går ju. De saknar en, en vecka eller två, sen glömmer man en ju... Så jag vet att även om jag flyttar någonstans så är det ingen som kommer sakna mig. Men ändå, jag tillhör Landskrona.

Intervjuare: Så det är något som håller dig tillbaka?

Ungdom: Ja.

Intervjuare: Du vet inte vad?

Ungdom: Nej.

En tredje intervjuperson uttryckte sig på följande sätt:

Ungdom: Alltså även om man är borta från Landskrona, man kommer alltid vilja komma tillbaka. Det är någonting som drar tillbaka.

Intervjuare: Kan du beskriva det?

Ungdom: Jag vet inte, det är så. Man vill bort bort bort hela tiden och sen när man är någonstans på semester så vill man bara komma tillbaka till samma plats.

Intervjuare: Men tänker du på dina vänner eller tänker du att du känner dig hemma här?

Ungdom: Ja det är just det alltså, det har blivit som ett hem här.

Intervjuare: För att du har bott här så länge eller?

Ungdom: Ja exakt. Det är många som har bott här som jag typ 15/16 år.

Det finns alltså något med Landskrona som gör att dessa ungdomar ändå känner sig hemma i staden och alltid vill komma tillbaka hit. Tydligen har det blivit ett hem för dem oavsett hur bilden utåt ser ut.

5.7 Sammanfattning av resultat

Resultaten ur den här studien förde med sig många svar. På frågan om vilken åsikt ungdomarna har angående allmänhetens negativa bild av Landskrona höll de flesta intervjupersoner med om att den var negativ. De ansåg dock att allmänheten och framförallt media överdriver. De verkar vara medvetna om att det råder en kriminalitet i staden där olika gäng är inblandade i. De tillfrågade ungdomarna menar att denna negativa bild kommer att vara kvar så länge samhället förknippar kriminalitet, rån etcetera med Landskrona och dess invandrare.

Alla tillfrågade ungdomarna nämnde att de känner sig stigmatiserade utifrån sin nationalitet på ett eller annat sätt när de träffar på nytt folk. De har till exempel känt av en stigmatisering när de har varit ute och festat. Tjejerna tar enligt en ungdom direkt avstånd när de får reda på att han är kosovoalban från Landskrona. Ungdomarna uppger även att de till och med har känt av en stämpling från andra kosovoalbaner i andra städer som menar att kosovoalbanska Landskronabor förstör kosovoalbanernas rykte i hela landet. Ungdomarna handskas med stigmatiseringen genom att träffas i större grupper och därmed känna sig starkare eller att ljuga om deras härkomst och inte nämna att de är kosovoalbaner från Landskrona. Vissa har till och med bestämt sig för att leva upp till den bilden som de enligt sig själva har fått av samhället genom att exempelvis sno saker i affärer.

De flesta ungdomar har nämnt att de vill flytta från Landskrona men de kan inte på grund av olika anledningar. En del av dem kan exempelvis inte flytta då deras föräldrar trivs väldigt bra i staden och de känner att de inte kan lämna sina föräldrar själva.

6. Diskussion

I inledningen av det här arbetet har vi beskrivit hur media framställer Landskrona och dess ungdomar på ett negativt sätt. Vi har även redogjort för vårt val att koncentrera oss på kosovoalbanska ungdomar under den här studien då de som tidigare nämnt enligt folkmun har lägst status i staden (Welin 2012). Vi undrade hur dessa ungdomar måste känna sig när det skrivs så negativt om staden och dess ungdomar samt om de överhuvudtaget är medvetna om eller känner sig stigmatiserade. De svar vi fick av ungdomarna under intervjuerna var både intressanta och förde med sig ny kunskap.

Vissa av resultaten gjorde oss nyfikna och konfunderade över ett antal uppenbara problem som verkar finnas i Landskrona. Våra antaganden har tyvärr blivit bekräftade då det bland annat har framkommit att kosovoalbanska ungdomar verkar känna sig stigmatiserade i staden. Detta medför enligt de själva att de har svårare att skapa sig nya kontakter, hitta jobb med mera. Vi anser att det här är ett stort problem som verkar ha funnits i ett antal år nu. Vart ska det leda till i framtiden om de flesta av Landskronas invandrare inte hittar ett jobb och måste leva från de statliga trygghetssystemen? Som vi beskrev i ett tidigare avsnitt finns det en uppenbar risk att kommande generationer fortsätter att leva samma liv som deras föräldrar. Staden lär inte bli mer attraktiv för nya invånare och allmänheten när sådana fakta sprids.

Hur ska stigmatiseringen av staden och dess invandrare minskas då? De intervjuade ungdomarna menar att den aldrig kommer att försvinna så länge media och allmänheten fortsätter att överdriva och sprida negativa rykten. Det kan dock vara så att det krävs en förändring från både samhället och ungdomarna i Landskrona. De ungdomar som ingår i kriminella gäng och skapar problem i staden måste kanske minska sina negativa aktiviteter för att kunna förbättra stadens rykte. Media kommer nog fortsätta att skriva om allt negativt även i framtiden. Som Goldberg (2010) skriver är förebyggande åtgärder som förstärker resurssvaga grupper och som bereder de plats i samhället både ur mänskligt och ekonomiskt hänseende mycket angelägna. Detta dels för att det är lättare att hjälpa människor innan deras avvikarkarriärer har gått långt och dels minskar man risken att samhället på nytt slår ut dem man nyligen har hjälpt (ibid.).

Enligt honom hade det alltså varit angeläget att börja arbeta med de utsatta grupperna redan i ett tidigt skede. Om det finns några förebyggande åtgärder i den formen i Landskrona är vi inte informerade om.

Vi hade även gärna intervjuat ett antal vuxna Landskronabor och kringboende om situationen då det kom upp flera frågor under undersökningens gång, exempelvis hur allmänheten tänker om det hela. Dock kunde vi inte genomföra detta på grund av tidsbrist och undersökningens omfång.

Det är dock uppenbarligen så att det också finns skötsamma och mycket väl etablerade kosovoalbanska ungdomar i Landskrona. Vi fick träffa några av dem. Det är synd att dessa ungdomar kanske inte får de chanser de behöver i samhället på grund av stadens rykte. Då vi själva är kosovoalbaner har vi även själva upplevt att andra kosovoalbaner pratar negativt om sina egna landsmän som bor i Landskrona. Därmed skapas såklart en risk för de att bli stigmatiserad när de kommer till andra städer i Sverige vilket även påverkar de skötsamma kosovoalbanerna.

Ett annat intressant resultat ur vår undersökning var att många ungdomar uppgav att det finns något med Landskrona som gör att de alltid vill komma tillbaka dit. Om det nu är så att de känner sig hemma i staden eller om det är på grund av familjerna råder det skilda åsikter om. Även föräldrarna till dessa ungdomar verkar anse att det inte finns tillräckligt stora anledningar för dem att flytta därifrån. Vi utgår ifrån att föräldrarna är medvetna om de rådande problemen i staden, dock verkar banden till släkten vara starkare. En ungdom tydliggjorde att hans föräldrar inte orkar flytta och träffa nytt folk igen, lära sig den nya omgivningen igen och så vidare efter allt de har gått igenom. Med detta menar han nog att det var en tillräckligt stor förändring att lämna sitt hemland Kosovo. Nu har de hittat en stad som de har stabiliserat sig i och där de kommer att stanna oavsett vad.

De intervjuade ungdomarna känner alltså av en stigmatisering men ändå verkar de trivas i staden då de beskriver att det finns något som håller de tillbaka från att flytta. De känner att de ”tillhör Landskrona” och att det alltid kommer att vara så.

7. Referenser

- Berger, Peter L. & Luckman, Thomas (1979) *Kunskapssociologi: hur individen uppfattar och formar sin sociala verklighet*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Blomberg, Gustaf & Rauhut, Daniel (2003) ”Ekonomiska effekter av integration och invandring” *Östersund: Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS)*
<<http://www.tillvaxtanalys.se/tua/export/sv/filer/publikationer-arkiv/itps/rapporter/2003/ekonomiska-effekter-av-integration-och-invandring-03.pdf>>
(2012-04-24)
- Boglund, Anders, Lundén, Ann & Näsman, Elisabet (1973) *Jag; den andre: spelet om dej och mej och dom utstötta : en presentation av symbolisk interaktionism och stämplingsteori*. Lund: Studentlitteratur
- Brandt, Mikael (2012) ”Få skåningar vill bo i Landskrona”, *Helsingborgs dagblad*. s.A 34, 2012-03-29
- Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Ejrnäs, Morten & Kristiansen, Sören (2008) ”Perspektiv på sociala problem i USA och Skandinavien”. I Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.). *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och kultur
- Giddens, Anthony & Birdsall, Karen (2003) *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur
- Goldberg, Ted (2010) ”Narkotika”. I Goldberg, Ted (red.). *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur
- Goldberg, Ted (2011) ”Inledning”. I Goldberg, Ted (red.). *Samhällsproblem*. Studentlitteratur AB, Lund.
- Hammarstedt, Mats (1998) *Studier kring invandrares arbetsinkomster och inkomsttrygghet*. Lic.-avh.
- Hammarstedt, Mats (2001) *Making a living in a new country*. Diss. (sammanfattning) Växjö: Univ., 2001

- Harju, Anne (2011) "‘Vi’ och ‘Dem’ - kollektiva föreställningar i staden". I Andersson, Robert & Salonen, Tapio (red.) *Hela staden: social hållbarhet eller desintegration?*. Umeå: Borea
- Johansson, Jesper (2008) "En stad i brytningstid(er) – Landskronas förändring under efterkrigstiden", *Inu.nu*
<<http://scholar.google.se/scholar?q=invandrare+landskrona&hl=sv&btnG=Sök>>
(2012-03-30)
- Jönson, Håkan (2010) *Sociala problem som perspektiv. En ansats för forskning och socialt arbete*. Malmö: Liber.
- Kalman, Hildur (2006) "Kunskap och kunnigt handlande". I Blom, Björn, Morén, Stefan & Nygren, Lennart (red.). *Kunskap i socialt arbete: om villkor, processer och användning*. Stockholm: Natur och Kultur
- Landskrona kommun (2012) "Vem bor i Landskrona?", *Invånare, Fritid och kultur* <<http://www.landskrona.se/mytochsanning/Myt-och-sanning---Resultat/Vem-bor-i-Landskrona.aspx>> (2012-03-30)
- Lindqvist, Rafael & Nygren, Lennart (2006) "Socialt teori och socialt arbete". I Meeuwisse, Anna, Sunnesson, Sune & Swärd, Hans (red.). *Socialt arbete: en grundbok*. Natur och Kultur, Stockholm.
- Lundberg, Anders (2011) "Svensk, invandrare eller katolik?". I Andersson, Robert & Salonen, Tapio (red.) *Hela staden: social hållbarhet eller desintegration?*. Umeå: Borea
- May, Tim (2001) *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (2008) "Perspektiv på sociala problem- några positioner". I Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.). *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och kultur
- Månsson, Sven- Axel (2008) "Interaktionistiska perspektiv på studiet av sociala problem- processer, karriärer och vändpunkter". I Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.). *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och kultur

Norman, Karin (2001) ”Från Dalarna till Kosovo: att följa fältet i hälarerna”. I Hannerz, Ulf (red.). *Flera fält i ett: socialantropologer om translokala fältstudier*. Stockholm: Carlsson.

Norman, Karin (2007) ”Svärmor, hus och pengar: Kosovoalbaners släktskapsrelationer I ett transnationellt perspektiv”. I Eastmond, Marita & Åkesson, Lisa (red.) *Globala familjer: transnationell migration och släktskap*. Hedemora: Gidlund

Norman, Karin (2005) ”Changing family relations and the situation of children: Kosovo Albanian asylum seekers in Sweden”. I Andersson, Hans E. (red.). *The asylum- seeking child in Europe*. Göteborg : Centre for European Research, Göteborg University

Pettersson, Patrik (2012a) ”65 narkotikamisstänkta ungdomar i Landskrona”, *Helsingborgs dagblad* < <http://hd.se/landskrona/2012/01/10/minst-65-ungdomar-fast-for> > (2012-03-16)

Pettersson, Patrik (2012b) ”Minst 77 ungdomar fast i narkotikahärva”, *Helsingborgs dagblad* < <http://hd.se/inrikes/2012/01/10/65-narkotikamisstankta-i> > (2012-03-16)

Pettersson, Patrik (2012c) ”13 åring fick mobil åter efter polisjakt”, *Helsingborgs dagblad*. < <http://hd.se/landskrona/2012/01/10/13-aring-fick-mobil-ater-efter> > (2012-03-16).

Rauhut, Daniel (2002) *Fattigvård, socialbidrag och synen på fattigdom i Sverige 1918-1997*. Diss. Lund: Univ., 2002

Salonen, Tapio (2011a) ”Desintegration och hållbar stadsutveckling”. I Andersson, Robert & Salonen, Tapio (red.) *Hela staden: social hållbarhet eller desintegration?*. Umeå: Borea

Salonen, Tapio (2011b) "En blågul stad` Myter och sanningar om staden". I Andersson, Robert & Salonen, Tapio (red.) *Hela staden: social hållbarhet eller desintegration?*. Umeå: Borea

Scheff, J. Thomas och Starrin, Bengt (2008) "Skam och sociala band- om social underordning och utdragna konflikter". I Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.). *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och kultur

Sernhede, Ove (1996) *Ungdomskulturen och de andra: sex essäer om ungdom, identitet och modernitet*. Göteborg: Daidalos

Sernhede, Ove (2002) *Alienation is my nation: hiphop och unga mäns utanförskap i det nya Sverige*. Stockholm: Ordfront

Sommelius, Sören (1993) *Kosova utan stjärna: om icke-våld mot apartheid i ex-Jugoslavien och om flyktingarna som inte är välkomna till Sverige*. Stockholm: Carlsson.

Utrikespolitiska institutet (2010) "Fakta om Kosovo", *Säkerhetspolitik.se*
< <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Kosovo/Fakta-om-Kosovo/> > (2012-04-04)

Vetenskapsrådet (1990) Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> (2012-03-15).

Welin, Hanna (2012) "Religionen kan ge självrespekt" *Sydsvenskan.se*
< <http://www.sydsvenskan.se/inpa-livet/religionen-kan-ge-sjalvrespekt> > (2012-03-22)

Wenneberg, Søren Barlebo (2010). *Socialkonstruktivism: positioner, problem och perspektiv*. 2. uppl. Malmö: Liber

Ålund, Aleksandra (2008) "Sociala problem i kulturell förklädnad". I Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.). *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och kultur

8. Bilagor

Bilaga 1

Helsingborg den 29 mars 2012

Hej!

Vi är två tjejer från Socialhögskolan - Lunds universitet som går på termin 6 just nu. Under den här terminen skriver vi en C-uppsats som går ut på att göra en undersökning om något som intresserar oss.

Då vi båda är kosovoalbaner och har fått reda på att det framkommit ur en del forskning att kosovoalbaner verkar ha lägst status i Landskrona, har vi bestämt oss för att undersöka detta.

Vårt syfte med uppsatsen är att intervjua ett fåtal kosovoalbanska killar över 16 år om hur de ser på den negativa bilden av Landskrona samt hur de handskas med den låga statusen och utpekandet utifrån deras nationalitet.

Den ena av oss har under sin praktik varit på studiebesök på NOVA och fått reda på att du är kosovoalban och har daglig kontakt med albanska ungdomar. Därför valde vi att skriva till dig. Vi undrar om du skulle kunna tänka dig att ge oss förslag på ett antal ungdomar över 16 år som skulle vilja vara med i undersökningen. Samtliga deltagare kommer att vara anonyma i undersökningen och deras svar kommer enbart att användas i undersökningens syfte. Deltagandet är såklart frivilligt.

Du får gärna mejla ditt svar till pajtesa_panhaj@hotmail.com

Om du skulle ha frågor till vår handledare så får du gärna kontakta honom också. Hans mejladress är anders.lundberg@Inu.se

Vi hoppas att du kan hjälpa oss.

Tack i förhand!

Med vänliga hälsningar

Pajtesa Panxhaj och Shpresa Gucati

Bilaga 2

Helsingborg den 10 april 2012

Hej!

Vi är två tjejer från Socialhögskolan - Lunds universitet som går på termin 6 just nu. Under den här terminen skriver vi en C-uppsats som går ut på att göra en undersökning om något som intresserar oss.

Då staden Landskrona framställs ganska negativt i media och det framkommit ur en del forskning att kosovoalbaner verkar ha lägst status i Landskrona, har vi bestämt oss för att undersöka detta.

Vårt syfte med uppsatsen är att intervjua minst sex kosovoalbanska killar över 16 år om hur de ser på den negativa bilden av Landskrona samt hur de handskas med den låga statusen utifrån deras nationalitet.

Vi undrar om ni skulle kunna tänka er att fråga några albanska elever på er gymnasieskola om de vill delta i undersökningen eller ge oss möjligheten att komma till er skola och närmare presentera vår undersökning för er och några albanska elever som kanske vill dela sina åsikter om staden. Samtliga deltagare kommer att vara anonyma i undersökningen och deras svar kommer enbart att användas i undersökningens syfte. Deltagandet är såklart frivilligt.

Ni får gärna mejla ert svar till pajtesa_panxhaj@hotmail.com eller ringa på telefonnummer: 076 247 17 45.

Om ni skulle ha frågor till vår handledare så får ni gärna kontakta honom också. Hans mejladress är anders.lundberg@Inu.se

Vi hoppas att ni kan hjälpa oss.

Tack i förhand!

Med vänliga hälsningar

Bilaga 3

Hej!

Är du kosovoalban från Landskrona och 16 år eller äldre?

Vi söker nämligen dig som vill dela med sig av upplevelsen om hur det är att vara en kosovoalbansk ungdom i Landskrona.

Vi är två albanska studenter som studerar på Lunds Universitet och skriver sin C-uppsats just nu. Detta innebär att vi ska göra en undersökning om något som intresserar oss. Då vi själva är kosovoalbaner har vi bestämt oss för att undersöka hur det är att vara kosovoalban i Landskrona och erbjuda er ungdomar en chans att komma till tals.

Alla som vill dela med sig av sina åsikter kommer att vara anonyma i vår uppsats, det vill säga att vi inte kommer att nämna några namn eller övriga personuppgifter till någon. Även det ni väljer att säga kommer bara att användas i vår uppsats och inte lämnas ut till någon annan.

Det är såklart frivilligt att delta men vi skulle bli glada om ni själva berättar hur det känns för er som kosovoalbaner att bo och leva i Landskrona.

Det skulle vara kul om ni ställer upp! Svara gärna på detta mejl. Ni kan även fråga era kompisar om de är intresserade.

Vänliga hälsningar Shpresa Gucati och Pajtesa Panxhaj ☺.

Bilaga 4

Intervjufrågor till ungdomar

1. När kom du och din familj till Landskrona och varför?
2. Har det varit lätt för familjen att etablera sig i Landskrona?
3. Trivs ni (familjen) i staden?
4. Går du i skolan och hur går det?
  - Planer efter gymnasiet?
5. Hur tror du att den allmänna bilden av Landskronas invandrare ser ut?
6. Hur tycker du själv att det är att vara ung invandrare i Landskrona?
7. Hur tycker du att det är att vara kosovoalban i Landskrona?
8. Kan du se dig själv leva och bo i Landskrona efter gymnasiet?
  - Varför?